

ANALIZA GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA DRUŠTVA INFOBIP OD 2017. DO 2020. GODINE.

Kadić, Fran

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:992030>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-28**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Diplomski studij Menadžment

Fran Kadić

**ANALIZA GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA DRUŠTVA
INFOBIP OD 2017. DO 2020. GODINE.**

Diplomski rad

Osijek, 2021.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Diplomski studij Menadžment

Fran Kadić

**ANALIZA GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA DRUŠTVA
INFOBIP OD 2017. DO 2020. GODINE.**

Diplomski rad

Kolegij: Financijski menadžment

JMBAG: 0010217046

e-mail: fkadic@efos.hr

Mentor: prof. dr. sc. Domagoj Sajter

Osijek, 2021.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Graduate Study Management

Fran Kadić

**ANALYSIS OF INFOBIP'S ANNUAL FINANCIAL
STATEMENTS FROM THE YEAR 2017. TO 2020.**

Graduate paper

Osijek, 2021.

**IZJAVA
O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI,
PRAVU PRIJENOSA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA,
SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA
I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA**

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Fran Kadić

JMBAG: 0010217046

OIB: 66809279646

e-mail za kontakt: fran.kadic@gmail.com

Naziv studija: Diplomski sveučilišni studij Poslovna ekonomija, smjer Menadžment

Naslov rada: Analiza godišnjih financijskih izvješća društva Infobip od 2017. do 2020. godine

Mentor/mentorica diplomskog rada: Prof. dr. sc Domagoj Sajter

U Osijeku, 28.9.2021 godine

Potpis _____

ANALIZA GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA DRUŠTVA INFOBIP OD 2018. GODINE DO 2020. GODINE

SAŽETAK

Financijska su izvješća temelj poslovanja svake tvrtke, bilo da se radi o malom društvu kapitala ili o velikoj korporaciji. Ona govore puno više od suhoparnih iznosa, prikaz su prethodne uspješnosti tvrtke i bitan pokazatelj njezinog budućeg smjera. Osim što je po zakonskoj regulativi izrada godišnjih financijskih izvješća obavezna, njezina svrha nadilazi zakonske okvire, ona je važna zbog toga što prikazuje poslovne aktivnosti i financijske rezultate poslovanja, koji imaju za cilj pružiti sliku financijskog stanja i uspješnosti poslovanja na temelju financijskih izvješća koja se izrađuju redovito, periodično i koji zajedno daju cjelokupnu sliku financijskog zdravlja tvrtke.

Infobip je hrvatska IT i telekomunikacijska kompanija koja posluje na globalnom tržištu te prvi hrvatski „jednorog“. Iako Infobip i dalje pripada svijetu *start-upova* to je trenutno jedna od najvrjednijih hrvatskih tvrtki. Od 2017. do 2020. godine poslovanje i obujam posla Infobipa kontinuirano raste. Uz sam rast prihoda tvrtka je u zadnjih nekoliko godina zabilježila nekoliko rundi investiranja koje su dodatno pomogle rastu poslovanja tvrtke. Iako ima nekoliko većih konkurenata, može se sa sigurnošću reći da je niša koju je Infobip stvorio igrala važnu ulogu u izdvajanju tvrtke od svojih konkurenata. Niz akvizicija koje je tvrtka ostvarila posljednjih nekoliko godina dodatno su pomogle da se odvoji od svojih konkurenata te proširi poslovanje i samu lepezu usluga koju pruža svojim klijentima. Sljedeća je razina u poslovanju tvrtke izlazak na burzu. Infobip planira izlistati svoje dionice na jednoj od američkih burzi, što će ju činiti prvom i jedinom hrvatskom tvrtkom koja kotira na burzi Sjedinjenih Američkih Država.

Ovaj rad analizira temeljne financijske izvještaje tvrtke Infobip između 2017. i 2020. godine. Analiziranje zdravlja poslovanja tvrtke napraviti će se uz vertikalnu i horizontalnu analizu financijskih izvješća te uz pomoć analizu financijskih pokazatelja tj. omjera.

Ključne riječi: Infobip, burza, financijska izvješća, *start-up*

ANALYSIS OF INFOBIP'S ANNUAL FINANCIAL STATEMENTS FROM THE YEAR 2017. TO 2020.

ABSTRACT

Financial statements are the foundation of every company's business, whether it is a small or large corporation. The financial statements tell us much more than just numbers, they display the company's previous performance and an essential indicator of its future direction. Apart from the fact that the preparation of annual financial statements is mandatory by law, its purpose goes beyond the legal framework. It is essential because it shows business activities and financial results, aiming to provide a picture of the company's performance based on financial statements that are made regularly, periodically, and which together give a complete picture of a company's financial health.

Infobip is a Croatian IT and telecommunications company operating globally and the first Croatian "unicorn." Although Infobip still belongs to the world of "Start-ups," it is currently the most valuable Croatian company. From 2017 to 2020, the business and business volume of Infobip is continuously growing. In addition to revenue growth, the company has recorded several rounds of investments in recent years, which have further helped the company's business. Although the company has several major competitors, we can say with certainty that the niche created by Infobip has played an essential role in distancing the company from its competitors. A series of acquisitions that the company made a few years ago have further helped to distance itself from its competitors and expand the business and the range of services it provides to its customers. The company's next stage is going public. Infobip plans to list its shares on one of the American stock exchanges, which will also be the first and only Croatian company listed on the United States stock exchange.

This paper analyzes Infobip's most important financial statements between the years 2017. and 2020. Analyzing the health of the company's business will be done with the vertical and horizontal analysis of financial statements and with the help of analysis of financial ratios.

Keywords: Infobip, stock exchange, analysis of financial reports, "start-up."

SADRŽAJ

1. Uvod.....	1
2. Metodologija rada.....	2
3. Opis tvrtke	3
4. Prikaz i analiza financijskih izvješća tvrtke Infobip	4
4.1 Prikaz financijskih izvješća	5
4.1.1 Bilanca.....	5
4.1.2 Račun dobiti i gubitka.....	9
4.1.3 Izvješće o novčanim tokovima	12
4.2 Analiza financijskih izvještaja tvrtke Infobip.....	15
4.2.1 Analiza bilance društva Infobip.....	15
4.2.2 Analiza računa dobiti i gubitka društva Infobip	26
4.2.3 Analiza izvještaja o novčanim tokovima društva Infobip.....	33
5. Analiza financijskih omjera društva Infobip	38
5.1 Pokazatelji likvidnosti.....	39
5.2 Pokazatelji zaduženosti.....	42
5.3 Pokazatelji aktivnosti.....	44
5.4 Pokazatelji ekonomičnosti	46
5.5 Pokazatelji profitabilnosti.....	48
6. Zaključak	51
Popis literature.....	52
Knjige i radovi.....	52
Internet izvori.....	53
Popis tablica.....	54

1. Uvod

Cilj i svrha poslovanja svake privatne tvrtke je ostvarivanje dobiti. Svaka odluka donesena unutar organizacije ima kao krajnji cilj ostvarivanje nekakve vrste dobiti ili pozitivnog poslovanja. Financijski su izvještaji temelj prikazivanja i praćenja uspješnosti poslovanja tvrtke. Postupak kojim se procjenjuju i interpretiraju financijska izvješća naziva se analiza financijskih izvještaja. Financijska su izvješća konačni produkt svih računovodstvenih informacija unutar određenog razdoblja.

U svim se uspješnim organizacijama odluke trebaju donositi na temelju relevantnih podataka. Bilo da se radi o prodaji, marketingu, istraživanju i razvoju, za svako donošenje odluke potrebna je adekvatna informacijska podloga kako bi se što više umanjio rizik donošenja pogrešne odluke. Financijska izvješća nisu samo namijenjena unutarnjim korisnicima, tj. samoj tvrtki i njezinim zaposlenicima, nego i vanjskim korisnicima koji žele prikupiti više informacija o tvrtki, a to mogu biti privatne ili pravne osobe te državne institucije. U financijskom izvješćivanju postoji nekoliko temeljnih financijskih izvještaja, a to su: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjeni kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. U ovom će se radu usredotočiti na bilancu, račun dobiti i gubitka te izvještaj o novčanom toku. Bilanca prikazuje imovinu, kapital i obaveze na određeni datum, račun dobiti i gubitka uspješnost poslovanja u određenom razdoblju, a izvještaj o novčanim tokovima daje informaciju o novčanim primitcima i izdancima zadanog razdoblja.

Postoji nekoliko pristupa u analizi financijskih izvještaja, a u ovom će radu biti riječ o horizontalnoj i vertikalnoj analizi financijskih izvještaja te će se dotaknuti i prikazati neke od najkorisnijih i najkorištenijih financijskih omjera. Glavni je razlog odabira analize tvrtke Infobip činjenica da je ona prvi hrvatski *start-up* procijenjen na više od milijardu dolara. Isto tako, Infobip će postati prva hrvatska tvrtka koja kotira na američkoj burzi i samim tim će analiza ove tvrtke dati odličan uvid u financijski potencijal koji stoji iza inicijalne javne ponude. U analizi će se usredotočiti na četiri godišnja razdoblja od 2017. do 2020. godine.

2. Metodologija rada

U ovom će radu biti riječ o financijskim izvješćima tvrtke *Infobip d.o.o.* od 2017. do 2020. godine. Cilj je rada prikazati realnu financijsku poziciju tvrtke u posljednjih nekoliko godina te kakve temelje tvrtka ima za financiranje budućeg rasta i razvoja. Rad će obuhvatiti analizu 3 najvažnija financijska izvješća, a to su:

- bilanca
- račun dobiti i gubitka
- izvješće o novčanim tokovima.

Prema Zeleniki (2000) metodologija je „znanstvena disciplina u kojoj se kritički ispituju i eksplicitno izlažu različite opće i posebne znanstvene metode“. Znanstvene metode koje će se koristiti u samoj izradi rada, analiziranju i donošenju zaključaka su:

- induktivna metoda
- deduktivna metoda
- metoda analize
- metoda sinteze
- metoda klasifikacije
- metoda apstrakcije
- statističke metode
- komparativna metoda
- metoda deskripcije.

Navedene će se metode koristiti u donošenju određenih općih zaključaka, dok će se za analizu financijskih izvještaja koristiti drugačije metode koje su specifične za analizu financijskih izvješća. Metode koje će se koristiti u analizi financijskih izvješća tvrtke *Infobip* su vertikalna i horizontalna metoda te će se nakon toga usredotočiti na prikazivanje raznih financijskih omjera kako bi najrealnije prikazali financijsku poziciju tvrtke.

3. Opis tvrtke

Infobip je hrvatska IT i telekomunikacijska tvrtka koja se bavi pružanjem mobilnih komunikacijskih usluga za poslovne korisnike. Društvo *Infobip d.o.o.* osnovano je 2006. godine u Puli, a rast tvrtke usko je povezan uz inkubator za poduzetnike iz Pule. Cilj je osnivanja tvrtke bio kreiranje besprijekorne komunikacije između kompanija i krajnjih korisnika mobilnih uređaja. Tvrtku su osnovali Silvio Kutić, Izabel Jelinić i Roberto Kutić, a sama ideja o tvrtki nastala je 2002. godine u Vodnjanu gdje im je danas jedno od sjedišta. Od 2009. godine tvrtka počinje s globalnom ekspanzijom. Najprije otvara globalno sjedište u Londonu, a zatim nastavlja s otvaranjem ureda širom svijeta, a među njima u New Yorku, Sao Paulu, Meksiko Cityju, Tokiju, Buenos Airesu, Istanbulu, Kuala Lumpuru, Bangkoku, Vancouveru, Dubaiju, Beogradu, Rijeci, Moskvi, Mumbaiju, te u mnogim drugim manjim gradovima diljem svijeta. Iako tvrtka trenutno broji više od 60 ureda diljem svijeta, glavna sjedišta su im i dalje u Vodnjanu, Londonu i Zagrebu.

Infobip trenutno broji više od tri tisuće zaposlenih, a samo u Hrvatskoj zapošljava oko tristo *developer*a. Plan je tvrtke da u regiji u sljedećih nekoliko godina zapošljava petsto ljudi godišnje. Eksponencijalni rast tvrtke treba biti popraćen adekvatnim zapošljavanjem iako to nije lak zadatak, dok tvrtka predviđa da će s trenutnim organskim rastom i akvizicijama u sljedećih nekoliko godina brojiti i više od deset tisuća zaposlenika.

Proporcionalno broju zaposlenika Infobip nudi široku lepezu proizvoda i usluga koje se prvenstveno temelje na mobilnim uslugama u oblaku (*cloud*). Portfelj proizvoda sadrži tehnološka rješenja za obradu i slanje SMS poruka, glasovnih poruka, telefonskih poziva, *push* notifikacija, slanje e-pošte i poruka pomoću najpoznatijih mobilnih aplikacija za razmjenu poruka. Tvrtka je izradila vlastitu komunikacijsku platformu za automatsko slanje i obradu SMS poruka te ju je globalno povezala sa svim telekomima diljem svijeta kako bi lakše i jednostavnije povezala svoje klijente s mobilnim korisnicima. Točnije, usluge Infobipa uključuju A2P slanje SMS poruke, A2P glas, A2P RCS, obavijesti aplikacija na mobilnom uređaju, e-poštu, razmjenu poruka *chat* aplikacija i izvršavanje naplate pomoću mobilnog operatera; dok A2P kratica označuje *application-to-person* što u prijevodu znači komunikaciju između uređaja i osobe.

Nadalje, velik dio ulaganja usmjeren je na istraživanje i razvoj. Odjel za istraživanje i razvoj podijeljen je u dvadeset i pet razvojnih timova u pet istraživačko-razvojnih centara. Inovativnost je duboko utkana u kulturu organizacije, a konstantno inoviranje i agilno razvijanje

proizvoda i usluga omogućilo je tvrtki da se istakne na tržištu i zauzme poziciju jednog od lidera industrije. Otvaranje više od šezdeset ureda diljem svijeta omogućilo je tvrtki da razmišlja globalno, a djeluje lokalno. Izgradnja kampusa u Vodnjanu i Zagrebu, koji su ujedno i centri za razvoj, pokazuju koliki je imperativ na kreiranju inovacija u Hrvatskoj.

Sukladno tomu, Infobip je prisutan na skoro svim tržištima i državama svijeta. Podatci pokazuju da je do sada više od 60 % svjetske populacije koristilo jednu od usluga ili proizvoda tvrtke. Prema službenim stranicama tvrtke, tehnologije komuniciraju s više od sedam milijardi uređaja i ljudi. Neki od najvećih klijenata i korisnika usluga su: Facebook, Google, Microsoft, Burger King, Nissan, te mnogi drugi.

Snažna su partnerstva navedenim svjetskim tvrtkama, uz inovativna rješenja koja su proizašla iz Infobipovog odijela za istraživanje i razvoj, glavni razlog današnje globalne prisutnosti tvrtke. Neki od trenutnih konkurenata su Yenasys, MessageBird, Soprano Design, Twilio, Vonage, Sinch, Clickatell, MMG, Ring Centra, Kaleyra, itd. Iako je konkurencija u ovoj industriji velika, možemo slobodno reći da je Infobip u samom vrhu, te su mu najveći konkurenti američki Twilio i švedski Sinch.

Budući da je za rast svakog *start-upa* bitno osigurati adekvatne investicije, Infobip radi odličan posao u njihovom pronalasku i prikupljanju. Prva velika investicija koja je stavila Infobip na svjetsku scenu, i omogućila joj niz preuzimanja i akvizicija, dogodila se u srpnju 2020. godine, a iznosila je 200 milijuna američkih dolara. Investitor je društvo za kapitalna ulaganja, američki One Equity Firm, ali nije poznat točan podatak koliko su dobili vlasničkog udjela u tvrtki. Iz tvrtke nisu skrivali podatak da se pripremaju za još jedan niz financiranja prije izlaska na burzu te da u sljedećem nizu očekuju prikupiti dodatnih 500 milijuna dolara. S dobivenim investicijama tvrtka je financirala niz akvizicija, kako na domaćem tako i na stranom tržištu, a vjerojatno nakon sljedećeg investicijskog niza možemo očekivati nova pripajanja i akvizicije. Tvrtka je u 2021. godini kupila domaću *shift* konferenciju te irsku kompaniju Anam Mobile s kojom je dobila udio od 64 % pokrivenosti svih uređaja na svijetu. Proteklu je godinu obilježila najveća akvizicija kompanije, a to je kupnja američkog konkurenta OpenMarket-a, koja im je otvorila pristup velikom tržišnom udjelu na području Sjedinjenih Američkih Država.

4. Prikaz i analiza financijskih izvješća tvrtke Infobip

4.1 Prikaz financijskih izvješća

Najznačajniju ulogu u prikazivanju financijskih informacija i financijskog zdravlja tvrtke imaju financijska izvješća. Temeljna su financijska izvješća: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. Bilanca prikazuje stanje imovine, obaveza i kapitala na određeni datum, a glavna uloga bilance je prikaz financijskog zdravlja tvrtke. Račun dobiti i gubitka prikazuje financijski uspjeh tvrtke u određenom razdoblju. Izvještaj o novčanim tokovima daje informacije o izvorima i upotrebi gotovine tijekom izvještajnog razdoblja, te predstavlja i temelj za planiranje budućih gotovinskih tijekova i potreba za financiranjem (Vidučić, 2000). Bilješke uz financijske izvještaje prikazuju dodatne informacije vezane za ostale temeljne financijske izvještaje, a izvješće o promjeni kapitala sadrži sve informacije o kapitalu, kapitalnim rezervama i isplaćenim dividendama ako se radi o dioničkom društvu.

„Cilj temeljnih financijskih izvještaja je zadovoljiti informacijske potrebe svih zainteresiranih korisnika bilo da se radi o sadašnjim ili budućim ulagačima (vlasnicima), kreditorima, poslovnim partnerima (kupcima, dobavljačima) državnim institucijama ili pak javnosti“ (Brekalo, 2004). Idući u tom smjeru, Infobipu su tijekom vremena zahtjevi i potrebe za financijskim informacijama konstantno rasli, te su sami financijski izvještaji postajali sve kompleksniji i složeniji. Sa sve složenijim financijskim izvještajima pojavila se potreba za standardizacijom izrade i prikazivanja financijskih izvješća, što je rezultiralo stvaranjem općih standarda izvješćivanja koji su nazvani međunarodni računovodstveni standardi. Međunarodni računovodstveni standardi, ili skraćeno MRS prema Brekalu (2004), određuju način vrednovanja imovine i obveza, principe i načela izrade financijskih izvještaja, te daju upute koje informacije i na koji ih je način potrebno prezentirati da bi se osiguralo zadovoljavanje informacijskih potreba korisnika.

4.1.1 Bilanca

Bilanca je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje financijski položaj tvrtke na određeni datum, najčešće je to 31. prosinca određene godine. Prema Vidučić (2000), „bilanca je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza gospodarskog subjekta na određeni datum, najčešće na datum završetka fiskalne godine“. Bilanca prikazuje imovinu, obveze i kapital poslovnog subjekta, ona pokazuje što tvrtka posjeduje, koliko je zadužena, te kolika je vrijednost same tvrtke. To je izvješće koje pruža kratak prikaz imovine koju društvo posjeduje i izvore financiranja te imovine. Glavni elementi bilance i njihov međusobni odnos prikazan je u tablici (Tablica 1).

AKTIVA = PASIVA
IMOVINA = OBVEZE + KAPITAL
KAPITAL = IMOVINA - OBVEZE

Tablica 1. Jednakost bilance

Bilanca je podijeljena na dva dijela, aktivu i pasivu te iznos sume aktive i pasive uvijek mora biti jednak. Ukupna aktiva jednaka je ukupnoj imovini tvrtke, a elementi pasive dijele se na obveze i kapital. Imovina su svi resursi koje kontrolira tvrtka, a koji se koriste u stvaranju nove vrijednosti. Obveze su sva dugovanja tvrtke te se njihovo podmirenje, tj. smanjenje duga odražava smanjenjem resursa, tj. imovine. Dok je kapital ono što ostane tvrtki nakon što podmiri svoje obveze, a naziva se još i glavica. Ako se od ukupne imovine, tj. aktive tvrtke, oduzmu ukupne obveze, dobije se kapital, a kapital predstavlja knjigovodstvenu vrijednost tvrtke. Također, ako se radi o dioničkom društvu, čije dionice kotiraju na burzi, sama vrijednost tvrtke, tj. tržišna vrijednost tvrtke, uvelike može odstupati od knjigovodstvene vrijednosti tvrtke. Skraćeni prikaz bilance i njezine strukture mogu se vidjeti u tablici (Tablica 2).

<i>AKTIVA</i>	<i>PASIVA</i>
---------------	---------------

<p>A) Potraživanja za upisani a ne uplaćeni kapital</p> <p>B) Dugotrajna imovina</p> <p style="padding-left: 20px;">I. Nematerijalna imovina</p> <p style="padding-left: 20px;">II. Materijalna imovina</p> <p style="padding-left: 20px;">III. Financijska imovina</p> <p style="padding-left: 20px;">IV. Potraživanja</p> <p>C) Kratkotrajna imovina</p> <p style="padding-left: 20px;">I. Zalihe</p> <p style="padding-left: 20px;">II. Potraživanja</p> <p style="padding-left: 20px;">III. Financijska imovina</p> <p style="padding-left: 20px;">IV. Novac u banci i blagajni</p> <p>D) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda</p> <p>E) Gubitak iznad visine kapitala</p> <p>F) Ukupna aktiva</p> <p>G) Izvanbilančni zapisi</p>	<p>A) Kapital i rezerve</p> <p style="padding-left: 20px;">I. Upisani kapital</p> <p style="padding-left: 20px;">II. Premija za emitirane dionice</p> <p style="padding-left: 20px;">III. Revalorizacijske rezerve</p> <p style="padding-left: 20px;">IV. Rezerve</p> <p style="padding-left: 20px;">V. Zadržani dobitak ili preneseni gubitak</p> <p style="padding-left: 20px;">VI. Dobitak ili gubitak tekuće godine</p> <p>B) Dugoročna rezerviranja</p> <p>C) Dugoročne obveze</p> <p>D) Kratkoročne obveze</p> <p>E) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja</p> <p>F) Ukupno pasiva</p> <p>G) Izvanbilančni zapisi</p>
---	--

Tablica 2. Primjer bilance

Tablica prikazuje skraćeni prikaz bilance te podjelu na glavne i sporedne elemente. Iako su svi elementi bilance jednako važni, i svi se njezini elementi moraju uzimati u obzir kod analize financijskog položaja tvrtke, ipak se na određene elemente moramo više usredotočiti jer oni daju više informacija od drugih. Stavke u aktivni koje najviše govore financijskom stanju tvrtke su kratkotrajna i dugotrajna imovina. Dugotrajna imovina je sva imovina koja ima vijek trajanja duži od jedne godine, te je dugotrajna imovina, za razliku od kratkotrajne imovine, podložna amortizaciji. Dugotrajna imovina u bilanci, kao što je prikazano u tablici (Tablica 2), dijeli se na nematerijalnu dugotrajnu imovinu, materijalnu dugotrajnu imovinu, dugotrajnu financijsku

imovinu i dugoročna potraživanja. Nematerijalna dugotrajna imovina je imovina koja nema opipljiv oblik, ali se priznaju kao imovina i ima vijek trajanja duži od dvanaest mjeseci; a to su: patenti, licence, *goodwill*, koncesije, itd. Materijalna dugotrajna imovina je imovina koji ima fizički oblik i vijek trajanja duži od jedne godine, a to su: zgrade, postrojenja, transportna vozila, zemljišta, itd.

Pasivu dijelimo prema izvorima financiranja tvrtke, te tako kapital predstavlja vlastiti izvor financiranja, a obveze financiranje iz tuđih izvora koje je potrebno vratiti tijekom određenog razdoblja. U pasivi je najveći fokus na strukturi kapitala i visini obveza, tj. na stopi zaduženosti tvrtke. U tablici se može vidjeti da se kapital i rezerve dijele na: upisani kapital, premiju za emitirane dionice, revalorizacijske rezerve, rezerve, zadržani dobitak ili preneseni gubitak i dobitak ili gubitak tekuće godine (Tablica 2). Upisani ili temeljni kapital predstavlja kapital koji je vlasnik unio u tvrtku. On se može se koristiti sve do postupka likvidacije tvrtke, te je on upisan u sudski registar. Premija za emitirane dionice ili kapitalni dobitak predstavlja razliku između nominalne vrijednosti dionica i njihove tržišne vrijednosti. Revalorizacijske rezerve su sastavni dio kapitala koji proizlazi iz razlike tržišne i knjigovodstvene vrijednosti materijalne, nematerijalne i financijske imovine. Zadržani dobitak je dobit koje je tvrtka ostvarila u prijašnjim godinama, ali ga nije isplatila svojim vlasnicima, nego ga je zadržala u tvrtki. Dobitak ili gubitak tekuće godine predstavlja dobit ili gubitak koje je tvrtka ostvarila u toj fiskalnoj godini. Obveze u bilanci dijelimo na dugoročne i kratkoročne, gdje dugoročne obveze predstavljaju obveze koje se trebaju podmiriti u razdoblju dužem od jedne godine, a kratkoročne obveze su one obveze koje dopijevaju u razdoblju kraćem od jedne.

Prema Žager et al. (2020), ovisno o vremenu ili razlogu sastavljanja, bilance dijelimo na nekoliko vrsta, a to su:

- početna bilanca
- završna bilanca
- pokusna bilanca
- konsolidirana bilanca
- zbrojna bilanca
- diobena i fuzijska bilanca
- sanacijska bilanca

- stečajna bilanca
- likvidacijska bilanca.

4.1.2 Račun dobiti i gubitka

Drugi temeljni financijski izvještaj koji prikazuje uspješnost poslovanja u određenom razdoblju naziva se račun dobiti i gubitka, on je „temeljni financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode te njihovu razliku (dobit ili gubitak) u određenom obračunskom razdoblju,, (Žager et al., 2020:109). Račun dobiti i gubitka pokazuje koliko tvrtka profitabilno posluje, ostvaruje li dobit ili gubitak, te koliko učinkovito koristi imovinu, tj. resurse tvrtke u generiranju prihoda. Prema mišljenju Brekala (2004) „svrha računa dobiti i gubitka je prikazati profitabilnost poslovanja, odnosno pokazati s kolikim uspjehom upravljačke strukture kombiniraju proizvodne čimbenike u cilju ostvarivanja zadovoljavajućeg (maksimalnog) prinosa vlasnicima.“. Tri temeljna elementa računa dobiti i gubitka su: prihodi, rashodi i razlika između prihoda i rashoda tj. dobitak ili gubitak. Prihod je količina novaca koje tvrtka utrži kroz prodaju robe i pružanje usluga kupcima. Rashodi mjere odljev imovine i akumuliranje obveza koje tvrtka preuzima kako bi ostvarila poslovnu aktivnost i generirala prihode. Dobitak ili gubitak mjeri uspješnost poslovanja određenog razdoblja.

Prihodi su stavka računa dobiti i gubitka koji predstavljaju povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja, a nastaju kao posljedica smanjenje obveza ili povećanje imovine. Povećanje imovine ili smanjenje obveza izravno rezultira rastom kapitala, što utječe na rast vrijednosti tvrtke. Kod analize financijskih izvješća tvrtke prihodi su jedna od najvažnijih stavki koje se uzimaju u obzir u procesu analize. Prihodi tvrtke sadrže puno više informacije od pukih iznosa. Zbog toga što računovodstvo prikazuje prihod kada je on nastao, a ne kada je novac za robu ili uslugu zapravo primljen, treba uzeti u obzir da iako se nešto vodi pod prihodom od prodaje, to ne znači da je tvrtka primila te novce. Ako tvrtka proda određenu količinu proizvoda drugoj tvrtki, prva tvrtka tu robu prvo mora isporučiti, pa tek nakon toga druga tvrtka ima određeni rok da plati robu koju je kupila od prve tvrtke. U tom procesu često se događaju nepodudarnosti između prihoda od prodaje i stvarnog priljeva novca u tvrtku, zbog toga što se zna dogoditi da neke tvrtke ne podmire svoje obveze na vrijeme ili ih ne podmire uopće. Tvrtke koja imaju velike prihode na

računu dobiti i gubitka mogu ostati nelikvidna zbog velikog iznosa nenaplaćenih potraživanja. Ovakvi se prihodi nazivaju prihodi od prodaje, a u računu dobiti i gubitka prihode dijelimo na tri vrste prihoda. To su:

- poslovni prihodi,
- financijski prihodi,
- ostali poslovni prihodi ili izvanredni prihodi.

Poslovni prihodi su prihodi ostvareni normalnim poslovanjem, tj. iz glavnih poslovnih aktivnosti tvrtke, a računaju se tako da se pomnoži prosječna cijena prodanih proizvoda ili usluga s brojem prodanih jedinica. Ovisno o djelatnosti u kojoj tvrtka posluje, poslovni prihodi mogu nastajati iz prodaje proizvoda, prodaje trgovačke robe ili pružanja usluga. Poslovni su prihodi glavni pokretač poslovne aktivnosti tvrtke. Financijski su prihodi oni koji nastaju kao rezultat povrata u uloženu financijsku imovinu, financijske instrumente ili prihod koji se ostvari kroz pozitivne tečajne razlike. Financijski prihodi nastaju kada tvrtka višak novca uloži u financijske instrumente, kao primjerice dionice i obveznice, u svrhu zarade pomoću kamata i dividendi. Također, tvrtka može kreditirati ili posuditi novce drugoj tvrtki i na tako ostvariti prihode od kamata, što je također financijski prihod. Treća vrsta prihoda koje tvrtka može ostvariti unutar poslovne godine nazivaju se ostali poslovni prihodi ili izvanredni prihodi. Autor (Žager et al.,2020) navodi da su to najčešće „prihodi od prodaje dugotrajne imovine, prodaje sirovina, inventurnih viškova, otpisa obveza i tome slično“. Ovi se troškovi manifestiraju prodajom zgrada i poslovnih prostora, nekretnina, zemlje, sirovina i materijala koji nisu iskorišteni itd. Ovi troškovi nastaju ponekad uslijed određenih izvanrednih događanja te njihov udio nikada nije velik u odnosu na poslovne prihode.

Rashodi su troškovi poslovanja koje tvrtka snosi zbog ostvarivanja prihoda te oni čine negativnu komponentu poslovanja. Rashodi su svi troškovi koje tvrtka mora platiti kako bi poslovalo, a ti troškovi mogu biti povezani s temeljnom aktivnosti tvrtke ili ne moraju biti povezani uopće. Rast rashoda karakterizira smanjivanje imovine ili povećanje obveza što rezultira smanjenjem kapitala društva. Po Žager et al. (2020) u vrijednost rashoda se uključuje sva vrijednost utrošaka sirovine,

materijala, strojeva, energije, ljudskog rada itd., koji su bili potrebni za stvaranje poslovnih učinaka, tj. gotovih proizvoda. Kao i prihode, rashode dijelimo na:

- poslovne rashode,
- financijske rashode,
- ostale poslovne rashode ili izvanredni rashode.

Poslovni su rashodi povezani s glavnom poslovno aktivnošću tvrtke, a to su troškovi koji nastaju kao posljedica prodanih proizvoda. U poslovne rashode ubrajamo plaće, najam, amortizaciju, režijske troškove, te sve ostale troškove koji se pojavljuju redovito, a usko su povezani uz glavnu djelatnost tvrtke. Financijski rashodi predstavljaju rashode uz pomoć kojih se financira tvrtka, a nastaju pomoću korištenja tuđih izvora financiranja. Financijski rashod je trošak korištenja tuđih novčanih sredstava. U financijske rashode ubrajamo kamate, negativne tečajne razlike, nerealizirane gubitke, vrijednosna usklađenja imovine itd. Također, postoje rashodi koji se događaju ponekad, iznenadno, a koje je teško predvidjeti i oni se nazivaju izvanredni troškovi ili ostali poslovni rashodi. U poslovne rashode ubrajamo manjkove, kalo, kvar i lom, štete nastale djelovanjem više sile, kazne, penale i naknade štete, naknadno utvrđeni rashodi iz proteklih godina, sponzorstva i ostali troškovi.

U svrhu stvaranja što bolje percepcije financijskog zdravlja i poslovanja tvrtke, račun dobiti i gubitka treba uvijek promatrati s bilancom jer su ta dva financijska izvješća povezana. U bilanci se dobit prikazuje na strani pasive i upisan je samo kao iznos dobitka poslovne godine, a račun dobiti i gubitka pokazuje kako je ta dobit nastala. U tablici (Tablica 3) prikazan je skraćeni oblik računa dobiti i gubitka iz kojeg se može vidjeti na koji način je strukturiran račun dobiti i gubitka. Račun dobiti i gubitka isto kao i bilanca prikazuje podatke za dva razdoblja. To može biti za tekuću i prijašnju godinu, a ako se radi o financijskom izvješću koje prikazuje poslovanje tvrtke u određenom kvartalu, tada se prikazuje za isti kvartal prijašnje fiskalne godine.

Opis-pozicija	20x2	20x1
Prihodi iz temelje djelatnosti		

Rashodi iz temeljne djelatnosti		
Prihodi iz drugih aktivnosti		
Rashodi iz drugih aktivnosti		
Izvanredni prihodi		
Izvanredni rashodi		
UKUPNI PRIHODI		
UKUPNI RASHODI		
Dobit prije oporezivanja		
Porez na dobit		
DOBIT (GUBITAK) FINANCIJSKE GODINE		

Tablica 3. Skraćeni oblik računa dobiti i gubitka

4.1.3 Izvješće o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima, uz bilancu i račun dobiti i gubitka, jedan je od tri najvažnija i najkorištenija financijska izvješća. Izvještaj o novčanim tokovima prikazuje ukupne priljeve i odljeve novca iz tvrtke pomoću poslovne, investicijske i financijske aktivnosti. Ovo izvješće daje njezinom čitatelju sve informacije o novčanim primitcima i izdatcima, gotovinskim plaćanjima i promjenama u gotovini koje tvrtka posjeduje. Autori (Žager et al., 2020) smatraju da je izvještaj o novčanim tokovima sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja koji pokazuje izvore pribavljanja i načina upotrebe novca, te da je novac važna ekonomska kategorija i vrlo važan čimbenik u osiguravanju likvidnosti tvrtke. Po Vidučić (2000) izvješće o novčanom toku daje informacije o izvorima i upotrebi gotovine tijekom izvještajnog razdoblja, ali predstavlja i temelj za planiranje budućih gotovinskih tijekova i potreba za financiranjem.

	20x2	20x1
A.) POSLOVNE AKTIVNOSTI		

1. Primitci iz poslovnih aktivnosti		
2. Izdatci iz poslovnih aktivnosti		
3. Novčani tok iz poslovnih aktivnosti		
B.) INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI		
1. Primitci iz investicijskih aktivnosti		
2. Izdatci iz investicijskih aktivnosti		
3. Novčani tok iz investicijskih aktivnosti		
C.) FINANCIJSKE AKTIVNOSTI		
1. Primitci iz financijskih aktivnosti		
2. Izdatci iz financijskih aktivnosti		
3. Novčani tok iz financijskih aktivnosti		
ČISTI (NETO) NOVČANI TOK		
Novac na početku razdoblja		
Novac na kraju razdoblja		

Tablica 4. Skraćeno izvješće o novčanim tokovima

Tablica (Tablica 4) prikazuje skraćeni oblik izvješća o novčanim tokovima. Može se zaključiti da ovaj izvještaj, isto kao i ostali temeljni financijski izvještaji, radi bolje analize i lakše usporedbe rezultata poslovanja tvrtke, prikazuje tekuće razdoblje s prethodnim razdobljem. Čisti neto novčani tok pokazuje koliko je novaca zapravo ostalo u tvrtki, te kazuje kolika je razlika između priljeva i odljeva novčanih sredstava tvrtke. Ako je neto novčani tok pozitivan, znači da je na kraju obračunskog razdoblja više novca ušlo u tvrtku, nego što je iz nje izašlo. Primitke i izdatke u izvještaju o novčanim tokovima dijelimo na primitke i izdatke od poslovnih, investicijskih i financijskih aktivnosti.

Poslovne aktivnosti su glavne aktivnosti, tj. glavna djelatnost iz koje tvrtka ostvaruje prihod. Ovaj dio izvješća o novčanim tokovima uključuje prihode koje tvrtka ostvaruje svojim

svakodnevnim poslovnim aktivnostima poput prodaje proizvoda i usluga, te troškove koje tvrtka snosi za obavljanje temeljne djelatnosti. Prema Vukasović i Vojinović (2010) izvještaj o novčanim tokovima od poslovnih aktivnosti pokazatelj je obujma u kojem poslovna djelatnost tvrtke ostvaruje dovoljne gotovinske priljeve za poslovne aktivnosti. Najčešći primitci od poslovnih aktivnosti su: primitci od prodaje robe, primitci od pružanja usluga, primitci od provizija, naknada, tantijema, povrati novca od dobavljača itd., a najčešći izdatci su: isplate plaća zaposlenicima, izdatci dobavljačima za kupljene sirovine, materijale i proizvode, izdatci za plaćanje poreza itd. Poslovne aktivnosti najvažniji su dio izvještaja o novčanim tokovima. Ako tvrtka ne generira dovoljno novca iz svog svakodnevnog poslovanja, tj. temeljne djelatnosti, vrlo vjerojatno neće dugo poslovati.

Investicijske aktivnosti su aktivnosti vezane za ulaganje u dugotrajnu imovinu tvrtke. Ovaj dio izvještaja o novčanim primjerice zemljišta, nekretnina, postrojenja, zatim kapitalni izdatci za održavanje i poboljšanje postojećih zgrada, postrojenja i opreme, te izdatci za kupnju vrijednosnih papira kao što su obveznice i dionice. Iako negativan novčani tok iz poslovnih aktivnosti predstavlja loše poslovanje tvrtke, negativan novčani tok iz investicijskih aktivnosti može biti i pozitivan znak da tvrtka ulaže u dugoročne ciljeve tvrtke i da će ta ulaganja rezultirati konkurentskom prednošću tvrtke u dugom roku.

Financijske aktivnosti tvrtke su aktivnosti koje su vezane za financiranje poslovanja tvrtke. Te aktivnosti obuhvaćaju transakcije financijskih sredstava između tvrtke i njezina vlasnika, kao i transakcije između tvrtke i vjerovnika. Novčani tok iz financijskih aktivnosti pruža investitorima uvid u financijsku snagu tvrtke i koliko dobro upravlja strukturom kapitala tvrtke, te na koji način koristi zaduživanje kao izvor financiranja. Neke od najčešćih financijskih aktivnosti koje možemo vidjeti u izvješću o novčanim tokovima su: primitci od emisije dionica, uplate vlasničkih udjela, primljeni krediti, primitci od emisije obveznica, kao i izdatci za otkup vlastitih dionica, otplate kredita, isplate dividendi, kamata itd. Ako tvrtka generira velik priljev novca iz poslovnih aktivnosti, negativan tok iz financijskih aktivnosti nije loš pokazatelj zbog toga što u tom slučaju tvrtka koristi novac iz poslovnih aktivnosti kako bi otkupilo vlastite dionice i povećalo kapital.

Prema Vukasović i Vojinović (2010) izvještaj o novčanim tokovima govori o sposobnosti tvrtke da plati dugove, kamate i dividende; koje su i kada nastaju potrebe za vanjskim financiranjem; razlozi zbog kojih nastaju razlike između neto prinosa i neto novčanog toka od poslovnih aktivnosti; gotovinske i ne-gotovinske efekte na investicijske i financijske transakcije.

Postoje dva načina sastavljanja izvješća o novčanim tokovima, a to su: direktna i indirektna metoda. Izvješće sastavljeno po direktnoj metodi puno je zastupljenije i čitkije, zbog toga što grupira priljeve i odljeve novca prema aktivnostima, prikazuje odakle su došli novci i gdje su otišli. Indirektna metoda daje jednake rezultate, ali je metoda sastavljanja drugačija. Za izračun pomoću indirektna metode koristi se bilanca za dva uzastopna razdoblja te se raščlanjivanjem određenih dijelova imovine i izvora imovine koji prikazuju iznos promjene novca u danom razdoblju.

4.2 Analiza financijskih izvještaja tvrtke Infobip

U ovom će se dijelu rada analizirati financijska izvješća tvrtke Infobip od 2017. do 2020. godine. Analizirat će se račun dobiti i gubitka, bilancu i izvješće o novčanim tokovima. U analizi će se koristiti horizontalna i vertikalna analizu. Također, analiza će koristiti informacije iz bilješki uz financijske izvještaje.

Horizontalna analiza je metoda analize financijskih izvješća koja omogućuje usporedbu određenih stavki u financijskim izvještajima kroz određeno razdoblje, te se temelji na komparativnim financijskim izvješćima. Prema riječima autora (Žager et al., 2020) horizontalna analiza je „analiza financijskih izvještaja koja omogućava uspoređivanje podataka kroz duže razdoblje, kako bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija (financijskih podataka)“.

Vertikalna analiza je analiza i usporedba podataka iz financijskih izvještaja unutar jednog razdoblja. U vertikalnoj analizi koriste se strukturni financijski izvještaji. Prema Brekalu (2004), „strukturni izvještaji izračunati su na način da se u bilanci aktiva i pasiva izjednače sa 100 dok se ostale pozicije izražavaju kao postotak od ukupne aktive ili pasive“. Ova vrsta analize najkorisnija je kada se primjenjuje u usporedbi s drugim tvrtkama.

4.2.1 Analiza bilance društva Infobip

Prikazana je bilanca tvrtke Infobip od 2017. do 2020. godine (Tablica 5). Bilanca prikazuje financijski položaj tvrtke na određeni datum, u ovom slučaju 31. 12. 2017., 31. 12. 2018., 31. 12. 2019. i 31. 12. 2020. godine. Tablica je izrađena na temelju podataka iz godišnjih financijskih izvještaja i izvješća neovisnog revizora za 2018., 2019., i 2020. godinu.

AKTIVA	2020.	2019.	2018.	2017.
DUGOTRAJNA IMOVINA				
Nematerijalna imovina	342,640	937,389	803,076	399,723
Materijalna imovina	215,798,707	120,692,759	101,353,940	92,438,674
Financijska imovina	1,246,303	2,325,697	1,133,112	1,618,659
Ukupno dugotrajna imovina	217,387,650	123,955,845	103,290,128	94,457,056
KRA TKOTRAJNA IMOVINA				
Zalihe	442,476	1,339	2,928	0
Potraživanja od kupaca	2,349,623	1,197,129	1,871,857	725,806
Potraživanja od povezanih poduzetnika	32,900			1,509
Potraživanja od zaposlenika	59,036	100,914	39,104	20,841
Potraživanja od države i drugih institucija	1,971,717	1,327,474	905,623	1,571,361
Ostala kratkotrajna potraživanja	336,609	360,024	40,480	149,157
Kratkotrajna financijska imovina	419,000	397,368	784,943	756,943
Novac	1,156,248	495,648	3,043,786	1,082,379
Ukupno kratkotrajna imovina	6,767,609	3,879,896	6,688,721	4,307,996
PLAĆENI TK. BUDUĆEG RAZDOBLJA	35,416,058	13,686,358	2,972,486	1,117,495
UKUPNO AKTIVA	259,571,317	141,522,099	112,951,335	99,882,547
Izvanbilančni zapisi	344	4,200,344		

PASIVA	2020.	2019.	2018.	2017.
KAPITAL I REZERVE				

Upisani kapital	13,196,000	13,196,000	13,196,000	13,196,000
Zadržana dobit	34,273,637	22,252,597	15,629,050	9,825,872
Dobit tekuće godine	19,324,615	12,021,040	6,623,547	5,803,178
Ukupno kapital	66,767,252	47,442,637	35,421,597	28,798,050
DUGOROČNE OBVEZE				
Dugoročne obveze	101,393,392	46,502,408	45,163,447	43,342,583
KRATKOROČNE OBVEZE				
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe		74,972	74,972	30,330
Obveze za zajmove, depozite i slično	12,818	13,118	9,368	105,457
Obveze prema bankama	9,047,165	5,316,129	5,298,268	5,366,891
Obveze za predujmove	28,404,595	5,941,685		
Obveze prema dobavljačima	19,387,273	11,106,216	5,464,441	3,854,662
Obveze prema zaposlenicima	13,950,698	10,962,850	6,946,082	5,158,418
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	8,953,010	7,268,655	4,489,702	3,336,696
Ostale kratkoročne obveze	255,864	68,379	6,341,863	7,121,902
Ukupno kratkoročne obveze	80,011,423	40,752,004	28,624,696	24,974,356
PRIHODI BUDUĆIH RAZDOBLJA	11,399,250	6,825,050	3,741,595	2,767,558
UKUPNO PASIVA	259,571,317	141,522,099	112,951,335	99,882,547
Izvanbilančni zapisi	344	4,200,344		

Tablica 5. Bilanca društva Infobip

Kao što se može vidjeti, aktiva i pasiva povećale su se s 99,882,547 kn na 259,571,217 kn u razdoblju između 31. 12. 2017. i 31. 12. 2020. godine što predstavlja povećanje imovine tvrtke za

više od dva i pol puta. Ovakav rast imovine tvrtke koji proporcionalno prati rast kapitala najbolji je pokazatelj ekspanzije poslovanja tvrtke u prethodnim godinama.

4.2.1.1 Horizontalna analiza bilance društva Infobip

Horizontalna analiza koristi se u analizi financijskih izvještaja za usporedbu povijesnih podataka tijekom određenih razdoblja, a može se izražavati u apsolutnim iznosima ili u postotcima. Ona je odličan alat u prepoznavanju kretanja trendova određenih stavki unutar financijskih izvještaja. Primjena ove analize pokazuje što je pokretalo financijske performanse tvrtke ili što je smanjivalo operativnu uspješnost. Kako bi se napravila horizontalna analiza, potrebno je izraditi komparativnu formu financijskog izvještaja. Za izradu komparativnog financijskog izvještaja tvrtke Infobip, koristila su se razdoblja između 2017. i 2020. godine, a promjene između razdoblja iskazani su u postotcima.

AKTIVA	2020./2019.	2019./2018.	2018./2017.
DUGOTRAJNA IMOVINA			
Nematerijalna imovina	(63.4 %)	16.7 %	100.9 %
Materijalna imovina	78.8 %	19.1 %	9.6 %
Financijska imovina	(46.4 %)	105.2 %	(30.0 %)
Ukupno dugotrajna imovina	75.4 %	20.0 %	9.4 %
KRA TKOTRAJNA IMOVINA			
Zalihe	32945.3 %	(54.3 %)	
Potraživanja od kupaca	96.3 %	(36.0 %)	157.9 %
Potraživanja od povezanih poduzetnika			
Potraživanja od zaposlenika	(41.5 %)	158.1 %	87.6 %
Potraživanja od države i drugih institucija	48.5 %	46.6 %	(42.4 %)
Ostala kratkotrajna potraživanja	(6.5 %)	789.4 %	(72.9 %)

Kratkotrajna financijska imovina	5.4 %	(49.4 %)	3.7 %
Novac	133.3 %	(83.7 %)	181.2 %
Ukupno kratkotrajna imovina	74.4 %	(42.0 %)	55.3 %
PLAĆENI TK. BUDUĆEG RAZDOBLJA	158.8 %	360.4 %	166.0 %
UKUPNO AKTIVA	83.4 %	25.3 %	13.1 %
Izvanbilančni zapisi			

PASIVA	2020./2019.	2019./2018.	2018./2017.
KAPITAL I REZERVE			
Upisani kapital	0.0 %	0.0 %	0.0%
Zadržana dobit	54.0 %	42.4 %	59.1 %
Dobit tekuće godine	60.8 %	81.5 %	14.1 %
Ukupno kapital	40.7 %	33.9 %	23.0 %
DUGOROČNE OBVEZE			
Dugoročne obveze	118.0 %	3.0 %	4.2 %
KRATKOROČNE OBVEZE			
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	(100.0 %)	0.0 %	147.2 %
Obveze za zajmove, depozite i slično	(2.3 %)	40.0 %	(91.1 %)
Obveze prema bankama	70.2 %	0.3 %	(1.3%)
Obveze za predujmove	378.1 %		
Obveze prema dobavljačima	74.6 %	103.2 %	41.8 %
Obveze prema zaposlenicima	27.3 %	57.8 %	34.7 %
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	23.2 %	61.9 %	34.6 %
Ostale kratkoročne obveze	274.2 %	(98.9 %)	(11.0 %)
Ukupno kratkoročne obveze	96.3 %	42.4 %	14.6 %
PRIHODI BUDUĆIH RAZDOBLJA	67.0 %	82.4 %	35.2 %
UKUPNO PASIVA	83.4 %	25.3 %	13.1 %
Izvanbilančni zapisi			

Tablica 6. Horizontalna analiza bilance tvrtke Infobip

Kao što se može vidjeti (Tablica 6), aktiva, tj. ukupna imovina tvrtke Infobip, konstantno je rasla te je u između 2019. i 2020. godine ostvarila najveći rast od 83.4 % u jednoj fiskalnoj godini. Najveći pokretač rasta imovine tvrtke je dugotrajna imovina koja je u zadnje četiri godine konstantno rasla te je između 2019. i 2020. godine dugotrajna imovina ostvarila najveći rast od 75.4 %. Nematerijalna imovina tvrtke konstantno je fluktuirala, a iz tablice se može zaključiti da je u prvom i drugom promatranom razdoblju doživjela rast, a zatim pad između 2019./2020. godine. U bilješkama uz financijske izvještaje vidljivo je da se nematerijalna imovina tvrtke dijeli na stavke licence, softver i ostala prava te na ulaganja u tuđu imovinu. Najveći razlog smanjenja nematerijalne dugotrajne imovine je pad ulaganju u tuđu imovinu koja se između 2019. i 2020. godine smanjila s 898,946 kn na 241,931 kn. Najčešće stavka ulaganja u tuđu imovinu odnosi se na slučajeve ulaganja novčanih sredstava u uređivanje nekretnine koja nije u vlasništvu tvrtke koja uređuje prostor, nego je u najmu. Ovaj pad vrijednosti nematerijalne imovine u posljednjem promatranom razdoblju ne predstavlja problem zbog toga što se ne radi o velikom novčanom iznosu pa sama stavka nije ključna u financiranju poslovanja tvrtke. Materijalna imovina od 2017. do 2019. godine ima trend blagog rasta, a zatim 2019. na 2020. godinu vidimo veliki porast dugotrajne imovine od skoro 80 %. Strukturu dugotrajne materijalne imovine može se uočiti u prikazu (Tablica 7).

Materijalna imovina	2020.	2019.	2018.	2017.
Zemljište	6,707,295	6,154,070	6,154,070	5,848,976
Građevinski objekti	62,412,087	63,858,512	67,184,551	68,678,906
Postrojenja i oprema	20,256,061	19,054,951	9,772,268	15,344,180
Alati, pogonski inventar i transportna imovina	7,273,059	9,621,206	9,673,259	2,226,131
Imovina u pripremi	114,941,807	21,683,607	8,537,803	0
Predujmovi	4,208,398	320,413	31,719	340,481
Ukupno materijalna imovina	215,798,707	120,692,759	101,353,940	92,438,674

Tablica 7. Dugotrajna materijalna imovina tvrtke Infobip

Prema tome, dominantnu ulogu ima imovina u pripremi u povećanju ukupne vrijednosti materijalne imovine. Imovina u pripremi porasla je za 530 % u između 2019. i 2020. godine. To je posljedica ulaganja tvrtke u izgradnju novog kampusa u Zagrebu koji se planira otvoriti krajem 2021. ili početkom 2022. godine. Zemljište i građevinski objekti drže određenu konstantnu vrijednost u posljednja četiri promatrana razdoblja, s tim da treba uzeti u obzir da se građevinski objekti amortiziraju i podložni su smanjenju vrijednost kroz godine, dok zemljište tome nije podložno. Rast vrijednosti dugotrajne imovine u promatranom period pokazuje da tvrtka ulaže u svoje poslovanje, a otvaranjem drugog kampusa u Hrvatskoj da žele riješiti problem manjka radne snage povećanjem kapaciteta.

Ukupna kratkotrajna imovina tvrtke između 2017. i 2020. godine značajno fluktuirala te se u posljednjem razdoblju uočava rast vrijednosti kratkotrajne imovine za 74.4 %. Kratkotrajna imovina je imovina tvrtke koja nema vijek trajanja duži od jedne godine te zbog kratkog vijeka trajanja ovakva vrsta imovine mnogo fluktuirala u obračunskim razdobljima. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja pokazuju konstantan trend rasta što ukazuje na to da tvrtka pravovremeno plaća i servisira svoja dugovanja.

Zbog jednakosti pasive i aktive u bilanci, pasiva tvrtke Infobip ima jednak trend kretanja kao i aktiva. Kao što se već spomenulo, pasiva se dijeli na kapital i obveze. Kapital je novčana vrijednost koja ostaje kada se od ukupne imovine oduzmu ukupne obveze tvrtke, tj. kapital je knjigovodstvena vrijednost koja pripada vlasnicima tvrtke. Kapital tvrtke je tako konstantno rastao (Tablica 6), što je pokazatelj uspješnog poslovanja tvrtke. Ukupan kapital je između 2017. i 2018. godine porastao za 23 %, između 2018. i 2019. 33.9 %, te između 2019. i 2020. za 44 %, što znači da je tvrtka u razdoblju između 2017. i 2020. godine više nego udvostručila svoju knjigovodstvenu vrijednost. Upisani ili temeljni kapital je kapital koji se unosi u tvrtku pri samom osnutku, te on u većini slučajeva nije podložan promjenama, osim ako uprava društva ne odluči drugačije. Na rast kapitala tvrtke najviše je utjecalo povećanje zadržane dobiti i dobiti tekuće godine, i stoga su obje stavke imale su konstantan rast, gdje se zadržana dobit povećala za 348 % između 2017. i 2020. godine, a dobit tekuće godine za 333 % u istom razdoblju. Ovaj pozitivan trend pokazuje da tvrtka posluje uspješno, učinkovito koristi vlastite resurse u stvaranju dodane vrijednosti, konstantno povećava dobit i samim time povećava knjigovodstvenu vrijednost tvrtke.

Dugoročne su obveze tvrtke obveze koje imaju rok dospeljeća duži od godine dana. Između 2017. i 2019. godine dugoročne obveze tvrtke relativno malo rastu, sve do 2020. godine kada se

uočava porast dugoročnih obveza od 118 % u odnosu na prethodno razdoblje. Izgradnju poslovnih zgrada i kampusa, kao što je prikazano ranije (Tablica 7), tvrtka je financirala iz vanjskih dugoročnih izvora financiranja, tj. kreditima. Najveći porast dugoročnih obveza uzrokovan je porastom dugoročnih obveza prema bankama, gdje su obveze prema bankama u razdoblju između 2019. i 2020. porasle sa 24,298,793 kn na 81,881,573 kn, što je povećanje od 336 %. Uzimajući u obzir da se tvrtka relativno povoljno kreditirala uz kamatne stope od 1.95 % i 2.7 %, možemo zaključiti da dani dugoročni krediti ne predstavljaju velik financijski teret za tvrtku. Dani krediti osigurani su založnim pravima nad nekretninama u vlasništvu Društva.

Kratkoročne su obveze tvrtke obveze s rokom dospeljeća manjim od godine dana. Ukupne kratkoročne obveze tvrtke između 2017. i 2018. godine bilježe blagi rast od 14.6 %, zatim između 2018. i 2019. rast od 42.4 %, i najveći rast dogodio se u zadnjem promatranom razdoblju gdje su kratkoročne obveze društva skočile za 96.3 % u 2020. u odnosu na 2019. godinu. Najveći uzrok rasta kratkoročnih obveza tvrtke u 2020. godini je rast obveza za predujmove koji su porasli sa 5,941,685 kn na 28,404,595 kn što je rast od 378 %, a odnose se u cijelosti na primljene predujmove od matičnog društva *Infobip Ltd.*

Prihod budućih razdoblja i odgođeno plaćanje troškova imaju konstantan rast tijekom promatranih godina. Između 2017. i 2020. godine ova stavka društva povećala se za četiri puta, a prema podacima prikazanim u bilješkama uz financijske izvještaje možemo vidjeti da se većina tih troškova odnosi na odgođeno plaćanje nadoknade za neiskorišteni godišnji odmor.

4.2.1.2 Vertikalna analiza bilance društva Infobip

Vertikalna se analiza odnosi na analiziranje i uspoređivanje pojedinih stavki financijskog izvještaja unutar jedne godine. Kako bi se provela vertikalna analiza financijskih izvještaja, potrebno je izraditi strukturirani oblik financijskog izvještaja koji se analizira.

AKTIVA	2020.	2019.	2018.	2017.
DUGOTRAJNA IMOVINA				
Nematerijalna imovina	0.13 %	0.66 %	0.71 %	0.40 %

Materijalna imovina	83.14 %	85.28 %	89.73 %	92.55 %
Financijska imovina	0.48 %	1.64 %	1.00 %	1.62 %
Ukupno dugotrajna imovina	83.75 %	87.59 %	91.45 %	94.57 %
KRATKOTRAJNA IMOVINA				
Zalihe	0.17 %	0.00 %	0.00 %	0.00 %
Potraživanja od kupaca	0.91 %	0.85 %	1.66 %	0.73 %
Potraživanja od povezanih poduzetnika	0.01 %	0.00 %	0.00 %	0.00 %
Potraživanja od zaposlenika	0.02 %	0.07 %	0.03 %	0.02 %
Potraživanja od države i drugih institucija	0.76 %	0.94 %	0.80 %	1.57 %
Ostala kratkotrajna potraživanja	0.13 %	0.25 %	0.04 %	0.15 %
Kratkotrajna financijska imovina	0.16 %	0.28 %	0.69 %	0.76 %
Novac	0.45 %	0.35%	2.69 %	1.08 %
Ukupno kratkotrajna imovina	2.61 %	2.74%	5.92 %	4.31 %
PLAĆENI TK. BUDUĆEG RAZDOBLJA	13.64 %	9.67%	2.63 %	1.12 %
UKUPNO AKTIVA	100.00 %	100.00%	100.00 %	100.00 %

PASIVA				
KAPITAL I REZERVE				
Upisani kapital	5.08 %	9.32%	11.68%	13.21 %
Zadržana dobit	13.20 %	15.72%	13.84%	9.84 %
Dobit tekuće godine	7.44 %	8.49%	5.86%	5.81 %
Ukupno kapital	25.72 %	33.52%	31.36%	28.83 %
DUGOROČNE OBVEZE				
Dugoročne obveze	39.06 %	32.86%	39.98%	43.39 %

KRATKOROČNE OBVEZE				
Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	0.00 %	0.05 %	0.07 %	0.03 %
Obveze za zajmove, depozite i slično	0.00 %	0.01 %	0.01 %	0.11 %
Obveze prema bankama	3.49 %	3.76 %	4.69 %	5.37 %
Obveze za predujmove	10.94 %	4.20 %	0.00 %	0.00 %
Obveze prema dobavljačima	7.47 %	7.85 %	4.84 %	3.86 %
Obveze prema zaposlenicima	5.37 %	7.75 %	6.15 %	5.16 %
Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	3.45 %	5.14 %	3.97 %	3.34 %
Ostale kratkoročne obveze	0.10 %	0.05 %	5.61 %	7.13 %
Ukupno kratkoročne obveze	30.82 %	28.80 %	25.34 %	25.00 %
PRIHODI BUDUĆIH RAZDOBLJA	4.39 %	4.82 %	3.31 %	2.77 %
UKUPNO PASIVA	100.00 %	100.00 %	100.00%	100.00 %

Tablica 8. Vertikalna analiza bilance društva Infobip

Tablica (Tablica 8) prikazuje strukturnu bilancu društva Infobip, gdje se ukupnu aktivu i ukupnu pasivu izjednačila sa 100%, a ostale pozicije unutar aktiva i pasive prikazane su kao postotni udio u ukupnoj aktivu ili pasivi. Vertikalna analiza koristi se kada se želi usporediti jedna tvrtka s drugim tvrtkama, te zbog toga što vrijednosti izražene u postotcima znatno olakšavaju samu usporedbu između tvrtki. Autori (Žager et al., 2020) navode da je „korisnost strukturnih financijski izvještaja dolazi do izražaja kod uspoređivanja podataka unutar jedne tvrtke za više obračunskih razdoblja kada je gospodarskom okruženju prisutna inflacija“.

Ako se promatra struktura imovine društva Infobip možemo vidjeti da većinu aktive čini dugotrajna imovina tvrtke, od 83 % do 95 %, ovisno o obračunskom razdoblju, a većina vrijednosti pripada dugotrajnoj materijalnoj imovini. U tablici je prikazana detaljna struktura dugotrajne materijalne imovine, gdje se može vidjeti da najveći udio dugotrajne materijalne imovine pripada

građevinskim objektima i imovini u pripremi (Tablica 7). Financijska imovina i nematerijalna imovina nemaju veći značaj na ukupnu imovinu tvrtke.

Kratkotrajna imovina tvrtke čini samo 2.61 % ukupne imovine tvrtke u 2020. godine, a najveći udio ima 2018. kada dostiže udio od 5.92 %. Najveći udio kratkotrajne imovine, ovisno od godine do godine, pripada potraživanjima kupaca, novcu i potraživanjima od države i drugih institucija. U svakom promatranom razdoblju suma potraživanja od kupaca i potraživanja od države i drugih institucija predstavlja više od polovine kratkotrajne imovine. Loš pokazatelj može biti kada je stavka potraživanja (kupaca) prevelika u odnosu na ukupnu imovinu, no u ovoj situaciji to nije slučaj. Prvenstveno, država i druge institucije pravovremeno podmiruju svoje obveze i u većini gospodarstava nemaju problema s likvidnošću, a ako se promotre bilješke uz financijske izvještaje, može se uočiti da se više od četiri petine potraživanja od kupaca odnosi na nedospjela potraživanja. Mali udio gotovog novca u imovini tvrtke može biti negativan pokazatelj, ali više informacija će se dobiti analiziranjem ostalih financijskih izvještaja.

Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi imaju udio od 13.64 % u 2020. godini, što je ujedno i najveći udio te stavke u ukupnoj imovini tvrtke u promatranim razdobljima, a u ostalim razdobljima taj je udio zanemariv. Skoro 90 % ove stavke čine obračunati prihodi, a obračunati prihodi su prihodi koji su nastali u tekućem obračunskom razdoblju, ali nisu dospjeli na naplatu u tekućem razdoblju pa se ne mogu priznati kao potraživanje.

Udio kapitala tvrtke u ukupnoj pasivi dosegao je najveći postotak u 2019. godini kada je iznosio 33.52%, a najmanji 2020. godine kada je udio kapitala u pasivi bio 25.72 %. Uzimajući u obzir veličinu tvrtke i da se još uvijek nalazi u fazi ekspanzije, te ulaže velik dio imovine u daljnji razvoj tvrtke, ovakav omjer kapital u ukupnoj pasivi dobar je pokazatelj financijskog zdravlja tvrtke. Također, iz tablice se može primijetiti da se najveći udio kapitala generira iz zadržane dobiti (Tablica 8).

Dugoročne obveze tvrtke variraju između 32.86 % i 43.39 % ukupne pasive, a s obzirom na to da se tvrtka zadužuje po relativno niskim kamatnim stopama, te da se dio dugoročnih obveza odnosi na obveze prema poduzetnicima unutar grupe, ovaj udio ne predstavlja velik rizik poslovanju tvrtke. Za ukupne kratkoročne obveze tvrtke može se reći da održavaju konstantan udio u ukupnoj vrijednosti pasive, između 25 % i 30.82 %. U 2020. godini rast udjela postotka kratkoročnih obveza u ukupnoj pasivi tvrtke uzrokovana je rastom obveza za predujmove, koji se u cijelosti odnose na predujmove primljene od matičnog Društva.

4.2.2 Analiza računa dobiti i gubitka društva Infobip

U tablici je prikazan račun dobiti i gubitka društva Infobip između 2017. i 2020. godine (Tablica 9). Bilanca prikazuje financijski položaj tvrtke na određeni datum, a račun dobiti i gubitka pokazuje uspješnost poslovanja tvrtke u određenom razdoblju.

	2020.	2019.	2018.	2017.
POSLOVNI PRIHODI				
Prihodi od prodaje	339,665,260	261,825,495	170,256,696	137,977,220
Ostali poslovni prihodi	3,411,350	5,442,768	7,309,441	812,196
Ukupno poslovni prihodi	343,076,610	267,268,263	177,566,137	138,789,416
POSLOVNI RASHODI				
Troškovi sirovina i materijala	(3,772,166)	(6,152,911)	(4,947,633)	(4,542,839)
Nabavna vrijednost prodane robe	(3,710,311)	(1,554,399)		
Ostali vanjski troškovi	(27,329,368)	(26,433,270)	(22,629,899)	(18,083,377)
Troškovi osoblja	(253,241,616)	(176,908,543)	(116,468,544)	(87,480,122)
Amortizacija	(10,710,389)	(9,169,935)	(6,930,921)	(5,161,690)
Ostali troškovi poslovanja	(20,283,910)	(29,503,480)	(18,699,370)	(17,776,053)
Ostali poslovni rashodi	(1,453,535)	(4,120,872)	(442,830)	
Ukupno poslovni rashodi	(320,501,295)	(253,843,410)	(170,119,197)	(133,044,081)
DOBIT IZ REDOVNOG POSLOVANJA	22,575,315	13,424,853	7,446,940	5,745,335
Financijski prihodi	2,847,794	158,246	121,067	899,687

Financijski rashodi	(6,098,494)	(1,562,059)	(1,944,460)	(841,844)
NETO FINANCIJSKI PRIHODI	(3,250,700)	(1,403,813)	(823,393)	57,843
UKUPNI PRIHODI	345,924,404	267,426,509	178,687,204	139,689,103
UKUPNI RASHODI	(326,599,788)	(255,405,469)	(172,063,657)	(133,885,925)
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	19,324,615	12,021,040	6,623,547	5,803,178
Porez na dobit				
DOBIT FINANCIJSKE GODINE	19,324,615	12,021,040	6,623,547	5,803,178

Tablica 9. Račun dobiti i gubitka društva Infobip

Račun dobiti i gubitka temelj je svake financijske analize tvrtke jer on pokazuje koliko uspješno tvrtka koristi svoje resurse u poslovnim aktivnostima. Prva stavka u računu dobiti i gubitka je prihod od prodaje. Prihod od prodaje predstavlja prihod iz primarne djelatnosti tvrtke i u uspješnom tvrtki predstavlja najveći izvor prihoda. Prihod od prodaje uz ostale poslovne prihode čine ukupne poslovne prihode. Poslovni rashodi odnose se na troškove koji su nastali uslijed obavljanja primarne djelatnosti tvrtke, tj. resursi koji su uloženi kako bi se ostvario prihod od prodaje. U poslovne rashode spada puno više stavki, kao što je vidljivo u tablici (Tablica 9), ali ovisno od djelatnosti poslovnog subjekta udio određenih troškova veći je od drugih. Primjerice, proizvodne će tvrtke imati velike troškove amortizacije, sirovina i materijala, dok će trgovačka društva imati velike troškove nabavne vrijednosti prodane robe, a društva koja se bave pružanjem usluga imat će dominantan udio troškova osoblja u odnosu na ukupne troškove. Razlika između poslovnih prihoda i poslovni rashode predstavlja dobit iz redovnog poslovanja i on je pokazatelj operativne uspješnosti tvrtke. Dodavanjem financijskih prihoda i oduzimanjem financijskih rashoda od dobiti iz redovnog poslovanja, dobit će se dobit prije oporezivanja.

4.2.2.1 Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka društva *Infobip*

Horizontalnom analizom analizirat će se kretanje stavki računa dobiti i gubitka u razdobljima između 2017. i 2020. godine. Za potrebe analize izrađen je komparativni račun dobiti i gubitka (Tablica 10), a uz pomoć komparativnog izvještaja prikazat će se smjer kretanja poslovne uspješnosti tvrtke.

	2020./2019.	2019./2018.	2018./2017.
POSLOVNI PRIHODI			
Prihodi od prodaje	29.73 %	53.78 %	23.39 %
Ostali poslovni prihodi	(37.32 %)	(25.54 %)	799.96 %
Ukupno poslovni prihodi	28.36 %	50.52 %	27.94 %
POSLOVNI RASHODI			
Troškovi sirovina i materijala	(38.69 %)	24.36 %	8.91 %
Nabavna vrijednost prodane robe	138.70 %		
Ostali vanjski troškovi	3.39 %	16.81 %	25.14 %
Troškovi osoblja	43.15 %	51.89 %	33.14 %
Amortizacija	16.80 %	32.30 %	34.28 %
Ostali troškovi poslovanja	(31.25 %)	57.78 %	5.19 %
Ostali poslovni rashodi	(64.73 %)	830.58 %	
Ukupno poslovni rashodi	26.26 %	49.22 %	27.87 %
DOBIT IZ REDOVNOG POSLOVANJA	68.16 %	80.27 %	29.62 %
Financijski prihodi	1699.60 %	30.71 %	(86.54 %)
Financijski rashodi	290.41 %	(19.67 %)	130.98 %
NETO FINANCIJSKI PRIHODI	131.56 %	70.49 %	(1523.50 %)
UKUPNI PRIHODI	29.35 %	49.66 %	27.92 %
UKUPNI RASHODI	27.88 %	48.44 %	28.52 %

DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	60.76 %	81.49 %	14.14 %
Porez na dobit			
DOBIT FINANCIJSKE GODINE	60.76 %	81.49 %	14.14 %

Tablica 10. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka društva Infobip

Tablica prikazuje komparativni oblik računa dobiti i gubitka društva Infobip (Tablica 10). Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka prikazuje kretanje poslovnih prihoda tijekom razdoblja, kako bi se vidjelo koliko obujam posla iz osnovne djelatnosti tvrtke raste ili pada. Rast prihoda od prodaje govori da volumen posla tvrtke raste, te da tvrtka uspješno posluje. Kretanje poslovnih rashoda govori koliko tvrtka efikasno koristi svoje resurse u obavljanju osnovne djelatnosti. Konstantan pad rashoda koji prati rast prihoda pokazatelj je povećanja operacijske uspješnosti tvrtke, ako je kvaliteta proizvoda ili usluga ostala jednaka.

Društvo Infobip tijekom svih promatranih razdoblja bilježi rast prihoda od prodaje, a najveći se skok dogodio u razdoblju između 2018. i 2019. godine kada je zabilježen rast prihoda od prodaje od 53.78 %. U bilješkama uz račun dobiti i gubitka društva vidljivo je da većinu prihoda, čak više od 95 %, društvo generira kroz prodaju usluga poduzetnicima unutar grupe, u svim promatranim razdobljima. Prihodi od prodaje društva Infobip odnosi se na prihode od pružanja usluga razvoja softvera, održavanja softvera i hardvera, obrade podataka te posredovanja u procesu pružanja usluge elektronske obrade podataka. Ostali poslovni prihodi društva uvelike fluktuiraju zbog toga što su to većinom prihodi koji nastaju povremeno, kao npr. prihod od prodaje dugotrajne imovine, prihodi od refundacija, donacija, te kao što je to slučaj u 2018. godini gdje je veliki skok od 800 % u razdoblju između 2017. i 2018. generiran rastom prihoda od organizacije *eventa*. Ukupni poslovni prihodi tvrtke imaju jednak smjer kretanja kao i prihodi od prodaje, što govori da obujam posla iz osnovne djelatnosti tvrtke raste iz godine u godinu, a to je pozitivan pokazatelj. Da bi se procijenila uspješnost poslovanja društva uz prihode, potrebno je više informacija o troškovima tvrtke.

Trend kretanja poslovnih rashoda identičan je smjeru kretanja poslovnih prihoda. Poslovni rashodi bilježe rast u svakom promatranom razdoblju, gotovo identično kao i poslovni prihodi, a najveći skok poslovnih rashoda vidljiv je u razdoblju između 2018. i 2019. godine. Na povećanje

poslovnih rashoda najviše je utjecao rast troškova osoblja, koji su između 2017. i 2018. godine porasli za 33.14 %, zatim 51.89 % između 2018. i 2019. godine i na kraju za 43.15 % u razdoblju između 2019. i 2020. godine. Ostali poslovni rashodi relativno fluktuiraju. Oduzimanjem ukupnih poslovnih rashoda od ukupnih poslovnih prihoda dobije se dobit iz redovnog poslovanja ili operativnu dobit.

Dobit iz poslovnih aktivnosti još se naziva i operativna dobit ili EBIT (*Earnings Before Interest and Taxes*). Operativna dobit je pokazatelj profitabilnosti tvrtke koji pokazuje koliko je profitabilno poslovanje tvrtke iz redovnog poslovanja, prije obračuna poreza i kamata, a s obzirom na to da u izračunu operativne dobiti nisu uključeni trošak kamata i porez, ovaj pokazatelj fokusiran je isključivo na sposobnost društva da generira profit iz redovnog poslovanja, zanemarujući pritom varijable kao što su porezni teret i struktura kapitala. U tablici se može vidjeti da operativna dobit društva Infobip konstantno raste, pogotovo u razdoblju između 2018. i 2019. godine gdje je operativna dobit narasla za 80 % (Tablica 10). Rast dobiti iz redovnog poslovanja govori da se efikasnost tvrtke povećava.

Neto financijski prihodi su razlika financijskih prihoda i financijskih rashoda tvrtke. Ako su financijski prihodi veći od rashoda, onda će neto financijski prihodi biti pozitivni, a ako su rashodi veći od prihoda, onda će neto financijski prihodi biti negativan broj. Budući da su u posljednja tri promatrana razdoblja financijski rashodi veći od prihoda, vidljivo je da je neto financijski prihod negativan broj. Iako je tvrtka uvelike povećala dugoročne obveze zadnjih nekoliko godina, većina financijskih rashoda društva nastaje iz negativnih tečajnih razlika.

Kao što se da zaključiti iz tablice (Tablica 10), dobit tvrtke konstantno raste, što je također jedan od najbitnijih pokazatelja uspješnih tvrtke. Dobit financijske godine gotovo se udvostručila u 2019. u odnosu na 2018. godinu. Dobit prije oporezivanja jednaka je neto dobiti ili dobiti financijske godine, jer je društvo izuzeto plaćanju poreza na dobit. Društvo je izuzeto plaćanju poreza na dobit zbog potvrde izdane od strane ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta Republike Hrvatske prema kojoj društvo ispunjava uvjete iz Zakona o poticanju ulaganja i uvjete za dobivanje statusa korisnika potpore za ulaganje.

4.2.2.2 Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka društva Infobip

U vertikalnoj analizi računa i dobitka izrađuje se strukturirani oblik financijskog izvještaja gdje se ukupni prihodi izjednačavaju sa 100 %, ostale stavke kao postotni udio od ukupnih prihoda.

Vertikalna analiza korisna je u uspoređivanju računa i dobitka tvrtke s drugim tvrtkama.

	2020.	2019.	2018.	2017.
POSLOVNI PRIHODI				
Prihodi od prodaje	98.19 %	97.91 %	95.28 %	98.77 %
Ostali poslovni prihodi	0.99 %	2.04 %	4.09 %	0.58 %
Ukupno poslovni prihodi	99.18 %	99.94 %	99.37 %	99.36 %
POSLOVNI RASHODI				
Troškovi sirovina i materijala	(1.09 %)	(2.30 %)	(2.77 %)	(3.25 %)
Nabavna vrijednost prodane robe	(1.07 %)	(0.58 %)	0.00 %	0.00 %
Ostali vanjski troškovi	(7.90 %)	(9.88 %)	(12.66 %)	(12.95 %)
Troškovi osoblja	(73.21 %)	(66.15 %)	(65.18 %)	(62.62 %)
Amortizacija	(3.10 %)	(3.43 %)	(3.88 %)	(3.70 %)
Ostali troškovi poslovanja	(5.86 %)	(11.03 %)	(10.46 %)	(12.73 %)
Ostali poslovni rashodi	(0.42 %)	(1.54 %)	(0.25 %)	0.00 %
Ukupno poslovni rashodi	(92.65 %)	(94.92 %)	(95.21 %)	(95.24 %)
DOBIT IZ REDOVNOG POSLOVANJA	6.53 %	5.02 %	4.17 %	4.11 %
Financijski prihodi	0.82 %	0.06 %	0.07 %	0.64 %
Financijski rashodi	(1.76 %)	(0.58 %)	(1.09 %)	(0.60 %)
NETO FINANCIJSKI PRIHODI	(0.94 %)	(0.52 %)	(0.46 %)	0.04 %
UKUPNI PRIHODI	100.00 %	100.00 %	100.00 %	100.00 %
UKUPNI RASHODI	(94.41 %)	(95.50 %)	(96.29 %)	(95.85 %)
DOBIT PRIJE OPOREZIVANJA	5.59 %	4.50 %	3.71 %	4.15 %
Porez na dobit	0.00 %	0.00 %	0.00 %	0.00 %

DOBIT FINANCIJSKE GODINE	5.59 %	4.50 %	3.71 %	4.15 %
-------------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Tablica 11. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka

Ukupni poslovni prihodi, kao što se mogu iščitati iz tablice (Tablica 11), čine više od 99 % ukupnih prihoda tvrtke u svim promatranim razdobljima. Udio prihoda od prodaje ukupnih prihodima varira između 95 % i 99 %, ovisno o razdoblju. Takav visok udio govori da tvrtka gotovo sve svoje prihode generira iz primarne djelatnosti tvrtke. Visok udio prihoda od prodaje pozitivan je pokazatelj koji sugerira visoku uspješnost tvrtke kad je u pitanju proizvodnja i prodaja proizvoda i usluga.

Udio ukupnih poslovnih rashoda u blagoj je silaznoj putanji, što sugerira povećanje operativne uspješnosti tvrtke. Poslovni rashodi tvrtke variraju između 95.24 % u 2017. godini i 92.65 % u 2020. godini. Budući da se radi o društvu kojoj je primarna djelatnost pružanje intelektualnih usluga, najveći dio poslovnih rashoda odlazi na troškove osoblja. U većini tvrtki koje se bave pružanjem usluga razvoja softvera, održavanja softvera i hardvera, obrade podataka većina troškova odlazi upravo na troškove osoblja. Udio troškova osoblja u ukupnim prihodima konstantno raste te je u 2017. godini taj udio iznosio 62.62 %, a u 2020. godini 73.21 %. S obzirom na to da obujam posla tvrtke konstantno raste i uzimajući u obzir da se radi o sektoru u kojem su prosječne plaće znatno veće u odnosu na ostale sektore, ovakav rast troškova sasvim je očekivan. U budućim razdobljima može se očekivati još veći rast ovih troškova s obzirom na to da se radi o djelatnosti u kojoj postoji manjak radne snage. Iako udio troškova osoblja raste, ostali troškovi padaju, što na kraju utječe na pad udjela ukupnih poslovnih rashoda. Uslijed pada udjela poslovnih rashoda, dobit iz redovnog poslovanja pokazuje pozitivan trend, što znači da se operativna uspješnost tvrtke povećava. Kao što prikazuje tablica (Tablica 11), udio dobiti iz redovnog poslovanja u 2020. godini dostiže najveći udio u ukupnim prihodima od 6.53 %.

Neto financijski prihodi, tj. rashodi su u uzlaznoj putanji. Razlog tomu je rast financijskih rashoda u odnosu na pad financijskih prihoda. S obzirom na to da se radi o udjelu manjem od 1 %, nema razloga za zabrinutost. Većina financijskih rashoda odnosi se na negativne tečajne razlike, a povećanje dugoročnih obveza u 2020. godini utjecat će na dodatni rast financijskim rashoda u nadolazećim godina, kroz povećanje troškova kamata.

Ukupni prihodi uzeti su kao temeljna godina zbog toga je njihov udio prikazan kao 100 % u svim prikazanim razdobljima. Ukupni rashodi tvrtke variraju između 96.29 % i 94.41 %, gdje se u zadnja tri promatrana razdoblja mogu vidjeti blagi pad udjela ukupnih rashoda u ukupnim prihodima tvrtke. Dobit prije oporezivanja jednaka je neto dobiti, tj. dobiti financijske godine jer je tvrtka, kao što je već navedeno, izuzeta plaćanja poreza na dobit. U 2020. godini neto dobit tvrtke dostiže udio od 5.59 % u ukupnim prihodima, što je ujedno i najveći udio u svim promatranim razdobljima. Ovakav uzlazni trend neto dobiti pozitivan je pokazatelj, te s obzirom na to da se još uvijek radi o tvrtki koja je u ciklusu ekspanzije, udio od 5.59 % dokaz je vrlo efikasnog i uspješnog poslovanja društva.

4.2.3 Analiza izvještaja o novčanim tokovima društva Infobip

Prema Tintor (2014), izvještaj o novčanim tokovima važan je dio temeljnih financijskih izvještaja koji pruža informacije o realnim novčanim primitcima i novčanim izdatcima tijekom obračunskog razdoblja te o stanju novca i novčanih ekvivalenata na kraju i na početku obračunskog razdoblja. Izvještaj o novčanim tokovima prikazuje imaju li tvrtke veći priljev novca nego što ima odljev, ili je odljev novca veći od priljeva unutar određenog razdoblja. Kako navode autori Žager et al. (2020) „uobičajeni postupci analize financijskih izvještaja temelje se upravo na bilanci i računu dobiti i gubitka kao osnovnim izvorima podataka“. Već se neko vrijeme izvještaj o novčanim tokovima pokazao kao dobra podloga i to ne samo analize novčanih tokova tvrtke, već i kao korisna nadopuna cjelokupne analize. Kako se prihodi bilježe kada nastanu, a ne kada se dogodi stvarni primitak novčanih sredstava u poslovni subjekt, često se dogodi da iako je tvrtka prodala proizvode ili uslugu i taj događaj prikazalo kao prihod u računu dobiti i gubitka, ono nije primilo novce od te prodaje. Za razliku od računa dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima prikazuje stvarni priljev novca u tvrtku u obračunskom razdoblju. U tablici je prikazan izvještaj o novčanim tokovima društva Infobip od 2017. do 2020. godine (Tablica 12). Izvještaj o novčanim tokovima analizirat će se kao i bilanci i račun dobiti i gubitka, horizontalnom i vertikalnom analizom.

POSLOVNE AKTIVNOSTI	2020.	2019.	2018.	2017.
Dobit iz redovnog poslovanja	19,324,615	12,021,040	7,446,940	5,745,335
Amortizacija	10,710,389	9,169,935	6,930,921	5,161,690
Smanjenje zaliha	(441,137)	1,589		
Smanjenje / (povećanje) potraživanja od kupaca i povezanih društava	(1,152,494)	674,728	(1,144,542)	17,497,092
(Povećanje) / Smanjenje potraživanja od zaposlenika	41,878	(61,810)	(18,263)	(11,910)
(Povećanje) / Smanjenje potraživanja od države i drugih institucija	(644,242)	(421,851)	665,738	1,152,262
(Povećanje) / Smanjenje od ostalih kratkotrajnih potraživanja	23,415	(319,544)	108,677	(52,590)
Povećanje unaprijed plaćanih troškova budućeg razdoblja i obračunatih prihoda	(21,729,700)	(9,760,059)	(1,854,991)	(592,545)
Povećanje obveza prema dobavljačima i povezanim društvima	9,963,331	5,641,775	1,609,779	(2,900,141)
Povećanje obveza prema zaposlenicima	2,987,847	4,022,012	1,787,664	1,079,057
Povećanje obveza za poreze i doprinose	1,684,355	2,778,953	1,153,006	689,689
Povećanje odgođenog plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja	4,574,200	3,083,455	974,037	(450,572)
Povećanje / Smanjenje ostalih kratkoročnih obveza	36,298,699	(337,043)	(782,697)	6,946,738
Neto novčani tijekovi iz poslovnih	61,641,156	26,493,180	16,920,641	34,264,105
INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI	2020	2019	2018	2017
Nabava materijalne i nematerijalne imovine	(118,306,91)	(31,023,221)	(17,197,944)	(65,282,490)

Neotpisana vrijednost otuđene materijalne i nematerijalne imovine	542,094	2,830,152	948,404	12,873,916
Novčani (izdatci)/primici od financijske imovine	1,079,394	(805,008)	457,547	(240,224)
Neto novčani tijek iz investicijskih aktivnosti	(116,685,43)	(28,998,077)	(15,791,993)	(52,648,798)
FINANCIJSKE AKTIVNOSTI				
	2020	2019	2018	2017
Novčani izdatci iz financijskih aktivnosti	(11,645,433)	(1,403,813)	(988,105)	57,843
Novčani primici iz financijskih aktivnosti	67,350,306	1,360,572	1,820,864	18,508,879
Neto novčani tijek iz financijskih aktivnosti	55,704,873	(43,241)	832,759	18,566,722
Neto (smanjenje) / povećanje novca i novčanih ekvivalenata				
	660,600	(2,548,138)	1,961,407	182,029
Novac i novčani tijekovi na početku godine	495,648	3,043,786	1,082,379	900,350
Novac i novčani tijekovi na kraju godine	1,156,248	495,648	3,043,786	1,082,379
Neto (smanjenje) / povećanje novca i novčanih ekvivalenata	660,600	(2,548,138)	1,961,407	182,029

Tablica 12. Izvještaj o novčanim tokovima društva Infobip

Iako tvrtka može imati pozitivan ukupan novčani tijek, treba pobliže analizirati strukturu tog novčanog tijeka. Povećanje novca i novčanih ekvivalenata unutar promatranog razdoblja ne mora značiti da je subjekt dobro poslova. Često se zna dogoditi da tvrtka koja loše posluje te ostvaruje negativan novčani tijek iz operativnih aktivnosti bude prisiljeno prodati nekretnine ili drugu imovinu u svom vlasništvu kako bi generiralo više gotovog novca. Ovakva situacija može rezultirati povećanjem novca i novčanih ekvivalenata unutar obračunskog razdoblja, ali ne znači da tvrtka dobro posluje. S obzirom na to da tvrtke nemaju beskonačnu količinu imovine koju mogu prodavati, ovakva situacija predstavlja zabrinutost.

Novčani su tokovi iz poslovnih aktivnosti bili pozitivni u svakoj promatranoj godini, ali je visina priljeva varirala od godine do godine. U 2020. godini novčani priljevi iz poslovnih aktivnosti dostižu najveću novčanu vrijednost u promatranim razdobljima od 61,641,156 kn, a najmanju 2018. godine kada su novčani priljevi iz poslovnih aktivnosti iznosili 16,920,641 kn. Najveći priljev novca u društvo dolazilo je iz dobiti iz redovnog poslovanja i amortizacije u svim promatranim razdobljima, dok je u 2017. najveći priljev ostvaren iz smanjenja potraživanja od kupaca i povezanih društava te u 2020. godini kada je povećanje kratkoročnih obveza iznosilo 36,298,699 kn. Dokaz da se radi o poslovno uspješnoj tvrtki govori i podatak da tvrtka generira velik udio novčanih priljeva kroz dobit iz redovnog poslovanja. Rastom dugotrajne materijalne obveze rastu i priljevi od amortizacije. Uzimajući u obzir da tvrtka ima veliku vrijednost imovine u pripremi nakon što ta imovina bude stavljena u uporabu, može se očekivati dodatan rast godišnje amortizacije u nadolazećim godinama. Na odljev novca najviše utječu unaprijed plaćani troškovi budućeg razdoblja i obračunatih prihoda, koji su, iako predstavljaju odljev novca, pozitivan pokazatelj, upravo stoga što govore da tvrtka uredno ispunjava svoje obveze.

Neto novčani tijek iz investicijskih aktivnosti u svakom razdoblju između 2017. i 2020. godine je negativan broj tj. predstavlja odljev novca iz tvrtke. Najveći iznos od 116,685,43 kn dostiže u 2020. godini, a najmanji u 2018. godini kada je neto odljev novca iz investicijskih aktivnosti iznosio 15,791,993 kn. Najveći udio odljeva novca odnosi se na nabavu materijalne i nematerijalne imovine. Razlog velikog skoka neto novčanog tijeka iz investicijskih aktivnosti u 2020. godini je povećanje ulaganja uslijed izgradnje kampusa u Zagrebu. Negativni novčani tijek iz investicijskih aktivnosti ne predstavlja lošu situaciju za tvrtku, nego upravo suprotno zbog toga što to znači da tvrtka ulaže i investira u svoje poslovanje koje će se u dugom roku isplatiti.

Neto novčani tijek iz financijskih aktivnosti predstavlja razliku između novčanih izdataka iz financijskih aktivnosti, koji predstavljaju podmirivanje obveza, i novčanih primitaka iz financijskih aktivnosti, koji predstavljaju povećanje obveza tvrtke, i samim time stvaraju priljev novca u tvrtku. Iz tablice se može vidjeti da je neto novčani tijek iz financijskih aktivnosti pozitivan u svakoj promatranoj godini osim u 2019. godini, što znači da se tvrtka više zaduživala nego što je vraćala dugove (Tablica 12). U 2020. godini neto priljev novca iz financijskih aktivnosti doseže najveću vrijednost od 55,704,873 kn, a u toj je godini tvrtka povećala dugoročne obveze za 118 % u odnosu na godinu prije zbog ulaganja u novi kampus u Zagrebu. S obzirom na to da se tvrtka

zadužila po relativno niskim i fiksnim kamatni stopama, vraćanje duga ne stvara veći rizik za tvrtku u budućnosti.

Društvo Infobip je skoro svake promatrane godine imalo neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata, osim 2019. godine kada je ostvarilo neto odljev novca od 2,548,138 kn. Najveći priljev novca dolazi iz poslovnih aktivnosti, što je karakteristika poslovno uspješne tvrtke, a najveći odljev novca iz tvrtke nastaje kroz investicijske aktivnosti što je pokazatelj da ona kontinuirano investira u postojeće poslovanje.

5. Analiza financijskih omjera društva Infobip

Financijski su omjeri jedna od najkorištenijih instrumenata analize financijskih izvješća, a oni predstavljaju rezultat dijeljenja jedne ekonomske veličine s drugom. Prema Vidučić (2000) analiza financijskim pokazateljima, tj. omjerima, predstavlja prvu fazu financijske analize, a povezivanjem stavki iz jednog ili dvaju izvješća, odnosno knjigovodstvenih i tržišnih podataka, ona pokazuje povezanost između računa u financijskim izvješćima i omogućuje vrednovanje financijskog stanja i poslovanja tvrtke. Prema riječima Brekala (2004). „izračunavanje pokazatelja je najšire korištena tehnika u analizi zbog lagane uporabe i razumljivosti“. Analiza financijskih omjera ima raširenu primjenu kada je u pitanju financijska analiza. Prema riječima Novak i Sajter (2005) „koristeći financijske omjere od studentskih klupa do ekonomskih instituta potrebno je imati na umu bitna obilježja i ograničenja omjera, jer je paradoksalno formirati iznimno složene modele analize tvrtke temeljem omjera, a ne respektirati specifičnosti ulaznih podataka (tj. omjera) ovih modela“. Autori Horne i Wachowicz (2014) tvrde da financijski analitičar mora provjeriti različite aspekte financijskog zdravlja tvrtke kako bi ocijenio njezino financijsko stanje i uspješnost, a jedan od glavni elemenata koji se koriste u takvoj analizi nazivaju se financijski omjeri. Jedna grupa financijskih omjera temelji se na podacima iz bilance, a druga na podacima iz računa dobiti i gubitka. Kako bi se dobila što bolja slika o poslovanju tvrtke, omjeri se mogu uspoređivati s omjerima prijašnjih godina i s omjerima drugih tvrtki. Financijski omjeri imaju bitnu ulogu u planiranju, kontroli i donošenju odluka. Prema Vukasović i Vojinović (2010) analiza omjera pomaže u određivanju smjerova menadžerskih aktivnosti i donošenja optimalnih menadžerskih odluka o izboru strategija poslovanja u budućnosti. Financijske pokazatelje tj. omjere može klasificirati u nekoliko skupina:

- pokazatelji likvidnosti
- pokazatelji zaduženosti
- pokazatelji aktivnosti
- pokazatelji ekonomičnosti
- pokazatelji profitabilnosti
- pokazatelji investiranja.

Budući da društvo Infobip još uvijek nije dioničko društvo, u ovom radu će se analizirati samo prvih pet pokazatelja, tj. sve osim pokazatelja investiranja. Dva su pitanja na koja se želi dobiti odgovor izradom omjera: razina sigurnosti i uspješnosti poslovanja. Pokazatelji koji daju informacije o sigurnosti poslovanja su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti i aktivnosti. A pokazatelji koji daju informacije o uspješnosti i efikasnosti poslovanja su pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti, aktivnosti i investiranja.

5.1 Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti financijski su omjeri koji mjere sposobnost tvrtke da otplaćuje svoje kratkoročne i dugoročne obveze. Ako tvrtka nije likvidna, znači da ne može otplaćivati svoje dugove te to u većini slučajeva rezultira bankrotom ili stečajem tvrtke. Financijski omjeri likvidnosti daju informaciju o tome koliki je pritisak otplate obveza na poslovanje tvrtke. Likvidnost tvrtke proizlazi iz njene kratkotrajne imovine. Prema Vidučić (2000), “dobavljači proizvoda i usluga poduzeću, kao i vjerovnici koji odobravaju poduzeću kratkoročne kredite zainteresirani su za procjenu sposobnosti tvrtke da udovolji obvezama koje dospijevaju na kratak rok tj. rok kraći od jedne godine“, te se u tim procjenama često koriste financijski omjeri tj. pokazatelji. Postoji nekoliko pokazatelja likvidnosti od kojih će se ovdje prikazati četiri: koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti. Svi se podatci koji se koriste za izračun navedenih koeficijenata, tj. pokazatelja, nalaze u bilanci tvrtke. Bilanca je izvor svih podataka za izračun pokazatelja likvidnosti.

Koeficijent trenutne likvidnosti	$\frac{\text{Novac}}{\text{Kratkoročne obveze}}$
Koeficijent ubrzane likvidnosti	$\frac{\text{Novac} + \text{kratkotrajna potraživanja}}{\text{Kratkoročne obveze}}$
Koeficijent tekuće likvidnosti	$\frac{\text{Kratkotrajna imovina}}{\text{Kratkoročne obveze}}$
Koeficijent financijske stabilnosti	$\frac{\text{Dugotrajna imovina}}{\text{Kapital i rezerve} + \text{dugoročne obveze}}$

Tablica 13. Pokazatelji likvidnosti

Tablica (Tablica 13) pokazuje kako se izračunavaju navedeni pokazatelji likvidnosti. Kao što se može vidjeti, za izračun skoro svakog koeficijenta određena vrsta imovine dijeli se s kratkoročnim obvezama, osim u koeficijentu financijske stabilnosti kada se dugotrajna imovina dijeli s kapitalom i dugoročnim obvezama.

Koeficijenti likvidnosti	2020.	2019.	2018.	2017.
Koeficijent trenutne likvidnosti	0.01	0.01	0.11	0.04
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0.06	0.06	0.10	0.10
Koeficijent tekuće likvidnosti	0.08	0.10	0.23	0.17
Koeficijent financijske stabilnosti	1.29	1.32	1.28	1.31

Tablica 14. Pokazatelji likvidnosti društva Infobip

Prema Žager et al. (2020), „koeficijent trenutne likvidnosti ocjenjuje sposobnost tvrtke da podmiri kratkoročne obveze raspoloživim novcem na dan izračuna pokazatelja“. Pojednostavljeno, koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje koliki postotak kratkoročnih obveza tvrtka može podmiriti novcem koji posjeduje te koji je raspoloživ na datum sastavljanja bilance. Iz tablice (Tablica 14) može se iščitati da je vrijednost tog koeficijenta relativno niska u svim promatranim razdobljima. Niska vrijednost ovog koeficijenta govori da tvrtka posjeduje relativno malo gotovog novca u odnosu na kratkotrajne obveze. Ovakve niske vrijednosti ovog koeficijenta mogu predstavljati lošu situaciju za tvrtku, ali u mjerenju likvidnosti tvrtke zastupljeniji je koeficijent ubrzane likvidnosti.

Koeficijent ubrzane likvidnosti je malo bolji pokazatelj likvidnosti tvrtke, jer on uzima u obzir i kratkotrajna potraživanja s novcem u izračunu likvidnosti tvrtke. Ovaj koeficijent pokazuje koliki udio kratkoročnih obveza tvrtka može platiti brzo unovčivom imovinom. Vrijednost ovog koeficijenta trebao bi biti 1 ili više od 1. Kao što je vidljivo (Tablica 14), vrijednost ovog koeficijenta jedva prelazi 10 % željene vrijednosti i to u samo jednom od promatranih razdoblja, a u ostalim razdobljima varira između 0.06 i 0.1. Ovakva vrijednost omjera izaziva zabrinutost jer

se može dogoditi da tvrtka neće moći servisirati postojeće kratkoročne obveze kada dođu na naplatu. Međutim, koeficijenti likvidnosti izračunavaju se na temelju podataka bilance koja prikazuje vrijednost kratkotrajne imovine na određeni datum, tako da tijekom godine vrijednost kratkotrajne imovine podosta fluktuirala i dostiže veću vrijednost. Također, treba uzeti u obzir da tvrtka gotovo sve svoje prihode ostvaruje poslovanjem s matičnim društvom *Infobip Ltd.*, tako da je sigurno da matično društvo pomaže tvrtki u servisiranju kratkoročnih dugova.

Koeficijent tekuće likvidnosti uzima u obzir svu kratkotrajnu imovinu tvrtke u mjerenju likvidnosti te ju dijeli s ukupnim kratkotrajnim obvezama. Ovaj bi koeficijent trebao imati vrijednost veću od 2 zbog toga što uzima u obzir svu kratkotrajnu imovinu tvrtke, onu koja je lako unovčiva kao što su to novac i potraživanja, i onu kojoj treba duže razdoblje kako bi se unovčila, kao primjerice zalihe. Taj koeficijent likvidnosti društva ima relativno nisku vrijednost u odnosu na željenu vrijednost. Jedino u jednom promatranom razdoblju vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti jedva prelazi desetinu optimalne vrijednosti, a u drugim razdobljima ni toliko. Budući da se radi o tvrtki koje pruža intelektualne usluge, zalihe nemaju neku veliku vrijednost u odnosu na ukupnu imovinu tvrtke, i s obzirom na to ne može se očekivati velik skok u odnosu na koeficijent ubrzane likvidnosti.

Koeficijent financijske stabilnosti jedini je pokazatelj likvidnosti koji se izračunava bez kratkoročnih obveza i kratkotrajne imovine. Taj pokazatelj predstavlja omjer dugotrajne imovine i kapitala tvrtke uvećanog za dugoročne obveze. Vrijednost ovog koeficijenta ne treba biti veći od 1, tj. što je vrijednost ovog pokazatelja manja, veći je udio radnog kapitala. Vrijednost ovog koeficijenta društva *Infobip* varira između 1.28 i 1.32, što je više od željene vrijednosti. Najveći razlog velike vrijednosti ovog koeficijenta je činjenica da je tvrtka podosta povećavala dugoročne obveze posljednjih nekoliko promatranih godina u svrhu investiranja u građevinske objekte, nekretnine i izgradnju građevinskih objekata, tj. kampusa u Vodnjanu i Zagrebu.

5.2 Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti su financijski omjeri koji prikazuju strukturu kapitala i izvore financiranja poslovanja tvrtke. Autor Brekalo (2004) navodi da su „pokazatelji zaduženosti posebno značajni za sagledavanje analize financijske situacije, i da s njima ispitujemo strukturu izvora imovine od koje će zavisiti financijska stabilnost poduzeća i dugoročna solventnost“. Pokazatelji zaduženosti pokazuju koliki je dio imovine financiran iz vlastitih, a koliki iz tuđih izvora. Pokazatelje zaduženosti mogu se vidjeti u prikazu (Tablica 15).

Koeficijent zaduženosti	$\frac{\text{Ukupne obveze}}{\text{Ukupna imovina}}$
Koeficijent vlastitog financiranja	$\frac{\text{Kapital i rezerve}}{\text{Ukupna imovina}}$
Koeficijent financiranja	$\frac{\text{Ukupne obveze}}{\text{Kapital i obveze}}$
Pokriće troškova kamatama	$\frac{\text{Zarade prije kamata i poreza}}{\text{Rashodi od kamata}}$
Faktor zaduženosti	$\frac{\text{Ukupne obveze}}{\text{Zadržana dobit + troškovi amortizacije}}$
Stupanj pokrića I	$\frac{\text{Kapital i rezerve}}{\text{Dugotrajna imovina}}$
Stupanj pokrića II	$\frac{\text{Kapital i rezerve + dugoročne obveze}}{\text{Dugotrajna imovina}}$

Tablica 15. Pokazatelji zaduženosti

Prikazano je sedam pokazatelja koji će se obraditi u ovom dijelu, a to su pokazatelji zaduženosti, vlastitog financiranja i financiranja koji se izračunavaju uz pomoć podataka iz bilance, zatim pokriće troškova kamata i faktor zaduženosti koji se računaju kombinacijom podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka, i stupanj pokrića 1 i 2 koji se također izračunavaju pomoću podataka iz bilance. Tablica (Tablica 16) prikazuje koeficijente zaduženosti društva Infobip u razdoblju između 2017. i 2020. godine.

Koeficijenti zaduženosti	2020.	2019.	2018.	2017.
Koeficijent zaduženosti	0.70	0.62	0.65	0.68
Koeficijent vlastitog financiranja	0.26	0.34	0.31	0.29
Koeficijent financiranja	2.72	1.84	2.08	2.37
Pokriće troškova kamatama	36.00	17.38	8.25	22.43
Faktor zaduženosti	7.70	6.67	8.48	14.65
Stupanj pokrića I	0.31	0.38	0.34	0.30
Stupanj pokrića II	0.77	0.76	0.78	0.76

Tablica 16. Pokazatelji zaduženosti društva Infobip

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliki se udio imovine financira iz obveza, tj. zaduživanje. Što je veći koeficijent, to je veći rizik za tvrtku te je poželjno da omjer ne prelazi iznos od 0.5. U prikazu (Tablica 16) može se uočiti da se taj koeficijent kreće od 0.62 do 0.7, što govori da tvrtka većinu svoje imovine financira iz vanjski izvora, tj. zaduživanjem. Rast ovog koeficijenta može investitori negativno percipiraju zbog toga što on smanjuje knjigovodstvenu vrijednost tvrtke.

Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje koliki je dio imovine financiran iz vlastitih izvora ili najjednostavnije rečeno koliki je udio kapitala u ukupnoj imovini tvrtke. Preporučljivo je da ovaj omjer bude veći od 0.5. Ovaj koeficijent doseže najveću vrijednost 2019. godine kada vrijednost kapitala prelazi trećinu vrijednosti ukupne imovine, a u drugim razdobljima pada i do jedne četvrtine ukupne imovine. Budući da prihodi tvrtke konstantno rastu iz godine u godinu, velika je vjerojatnost da će se ovaj koeficijent povećati u nadolazećim godinama.

Pokriće troškova kamatama pokazuje koliko se puta troškovi kamata pokrivaju ostvarenom dobiti prije kamata i poreza ili EBIT-om, a računaju se tako da se EBIT-a podijeli rashodima od kamata. Vrijednost ovog koeficijenta ne smije biti manja od 1, jer ako je vrijednost manja od 1, to znači da tvrtka svu zaradu koristi za podmirivanje troškova kamata. Kao što je vidljivo (Tablica 16), ovaj koeficijent ima veliku vrijednost u svim promatranim razinama, što je pozitivan

pokazatelj. Glavni razlog visoke vrijednosti ovog pokazatelja je ta da se tvrtka zadužuje po relativno niskim kamatnim stopama te zbog toga što dio duga još uvijek nije došao na naplatu.

Faktor zaduženosti pokazuje koliko će godina trebati da se iz zadržane dobiti i troškova amortizacije podmire ukupne obveze tvrtka; što je manja vrijednost pokazatelja, to je zaduženost manja. Prema Žager et al. (2020), iako se iz zadržane dobiti i amortizacije ne mogu podmiriti obveze, ovaj pokazatelj je koristan jer daje indicaciju o tome za koliko će godina tvrtka tuđe izvore financiranja zamijeniti vlastitima, pod pretpostavkom da obveze ostanu nepromijenjene i da se održi kontinuitet zadržane dobiti. Faktor zaduženosti trebao bi biti manji od 5, što znači da će tvrtka podmiriti svoje obveze u sljedećih pet godina. U svim promatranim razdobljima faktor zaduženosti iznosi više od 5, u zadnjem promatranom razdoblju iznosi 7.7, a u prvom 14.65. Iako ovaj faktor fluktuirá iz godine u godinu, daljnji rast ovog faktora može dovesti u pitanje solventnost tvrtke.

Stupanj pokrića I pokazuje pokriće dugotrajne imovine kapitalom, a stupanj pokrića II prikazuje pokriće dugotrajne imovine kapitalom uvećanim za dugoročne obveze. Što je vrijednost stupanja pokrića I veća, to je zaduženost manja. Stupanj pokrića I trebao bi imati vrijednost veću od 1, što znači da tvrtka svu svoju dugotrajnu imovinu financira iz vlastitih izvora, tj. kapitala. Stupanj pokrića II uvijek treba imati vrijednost veću od 1, što je ta vrijednost veća, to je tvrtka likvidnije te raspolaže većim radnim kapitalom. Kao što je vidljivo (Tablica 16), oba pokazatelja nemaju željenu vrijednost. Stupanj pokrića I jedva iznosi trećinu željene vrijednosti, što znači da tvrtka veliku većinu dugotrajne imovine financira iz tuđih izvora. Stupanj pokrića II također ne zadovoljava kriterij, što govori da tvrtka ima manjak radnog kapitala te se likvidnost tvrtke dovodi u pitanje.

5.3 Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti prikazuju brzinu obrtaja imovine, računaju se uz pomoć bilance i računa dobiti i gubitka te se još nazivaju i koeficijenti obrtaja. Brekalo (2004) navodi da pokazatelji aktivnosti ukazuju na brzinu cirkulacije, odnosno pretvaranja imovine u novac, a da je za pokazatelje aktivnosti općenito poželjno da budu što veći. Što je vrijednost koeficijenata obrtaja niža, to znači da je tvrtka manje učinkovito koristila svoju imovinu u poslovanju, a što je veći

koeficijent, znači da ju je koristila učinkovitije. Za svaki koeficijent obrtaja moguće je izračunati i trajanje obrtaja kao i trajanje naplate potraživanja. Za svu vrstu imovine moguće je izračunati koeficijent obrtaja, ali u ovom dijelu riječ će biti o samo četiri pokazatelja prikazanih u tablici (Tablici 17). To su četiri pokazatelja aktivnosti koji će se obraditi u ovom dijelu te način njihova računanja.

Koeficijent obrta ukupne imovine	$\frac{\text{Ukupni prihodi}}{\text{Ukupna imovina}}$
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	$\frac{\text{Ukupni prihodi}}{\text{Kratkotrajna imovina}}$
Koeficijent obrta potraživanja	$\frac{\text{Prihod od prodaje}}{\text{Potraživanja}}$
Trajanje naplate potraživanja u danima	$\frac{\text{Broj dana u godini (365)}}{\text{Koeficijent obrta potraživanja}}$

Tablica 17. Pokazatelji aktivnosti

Za svaki koeficijent obrtaja moguće je izračunati i trajanje obrtaja kao i trajanje naplate potraživanja, samo je u brojnik potrebno staviti broj dana u godini, a u nazivnik koeficijent obrta za koji se želi izračunati trajanje obrta. Za svu vrstu imovine moguće je izračunati koeficijent obrtaja, ali u ovom se dijelu govori o četiri pokazatelja prikazanih u tablici (Tablica 17). Nadalje su prikazani pokazatelji aktivnosti društva Infobip u razdoblju između 2017. i 2018. godine (Tablica 18).

Pokazatelji aktivnosti	2020.	2019.	2018.	2017.
Koeficijent obrta ukupne imovine	1.33	1.89	1.58	1.40
Koeficijent obrta Kratkotrajne imovine	51.11	68.93	26.71	32.43
Koeficijent obrta potraživanja	71.51	87.70	59.59	55.89
Trajanje naplate potraživanja u danima	5.10	4.16	6.13	6.53

Tablica 18. Pokazatelji aktivnosti društva Infobip

Prema Žager et al. (2020) „koeficijent obrta ukupne imovine prikazuje koliko je puta godišnje tvrtke obrnulo svoju ukupnu imovinu odnosno koliko je kuna ukupnih prihoda ostvarilo na jednu kunu ukupne imovine“. Kao što je vidljivo (Tablica 18), koeficijent obrta ukupne imovine varira između 1.33 u 2020. godini i 1.89 u 2019. godini, što znači da tvrtka na 1 kunu ukupne imovine zaradi 1.33 kune u 2020. godini ili 1.89 kuna u 2019. godini.

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje koliko je puta tvrtka obrnula kratkotrajnu imovinu unutar jedne godine, te je poželjno da ovaj koeficijent bude što veći. Koeficijent obrta kratkotrajne imovine promatranog društva doseže najveću vrijednost od 68.93 u 2019. godini što znači da je tvrtka oko 69 puta obrnulo kratkotrajnu imovinu u toj godini, a najmanju 2018. godine kada je taj koeficijent iznosio 26.71.

Koeficijent obrta potraživanja pokazuje koliko puta tvrtka naplati potraživanja unutar jedne godine te kao i ostali koeficijenti obrtaja imovine poželjno je da ovaj koeficijent bude što veći. Kao i koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine ovaj je pokazatelj na vrlo visokim razinama, što je pozitivan pokazatelj te govori da tvrtka mnogo puta naplati tj., obrne potraživanja unutar jedne godine.

Trajanje naplate potraživanja u danima je pokazatelj koji prikazuje koliko je dana potrebno tvrtki da naplati sva potraživanja. Poželjno je da ovaj pokazatelj bude što niži, što znači da je manji broj dana potreban da tvrtka naplati potraživanja. Kako bi ovaj koeficijent bio što manji, potrebno je da koeficijent obrta potraživanja bude što veći. U tablici (Tablica 18) vidljivo je da trajanje naplate potraživanja tvrtke varira između 4 i 6.5, što znači da tvrtka u roku od četiri do šest i pol dana naplati sva potraživanja. Ovakav nizak koeficijent jako je dobar pokazatelj te govori da tvrtki ne prijete rizik nesolventnosti.

5.4 Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelj ekonomičnosti pokazuje omjere prihoda i rashoda te se ovi pokazatelji u potpunosti računaju uz pomoć podataka iz računa dobiti i gubitka. Ovi pokazatelji prikazuju koliko prihoda tvrtka ostvaruje po jedinici rashoda te predstavljaju mjeru učinkovitosti tvrtke. Prikazani su pokazatelji ekonomičnosti s načinom izračunavanja pokazatelja (Tablica 20).

Ekonomičnost ukupnog poslovanja	$\frac{Ukupni\ prihodi}{Ukupni\ rashodi}$
Ekonomičnost poslovanja	$\frac{Poslovni\ prihodi}{Poslovni\ rashodi}$
Ekonomičnost financiranja	$\frac{Financijski\ prihodi}{Financijski\ rashodi}$
Ekonomičnost ostalih poslovnih aktivnosti	$\frac{Ostali\ poslovni\ prihodi}{Ostali\ poslovni\ rashodi}$

Tablica 19. Pokazatelji ekonomičnosti

U ovom će dijelu biti riječ o 4 pokazatelja ekonomičnosti, a to su ekonomičnost ukupnog poslovanja, poslovanja, financiranja i ekonomičnost ostalih poslovnih prihoda. Vrijednost svih pokazatelja ekonomičnosti treba biti veća od 1 te što je veća vrijednost pokazatelja, to je tvrtka učinkovitija. Svaka vrijednost pokazatelja veća od 1 znači da tvrtka posluje s dobitkom, a ako je vrijednost pokazatelja manja od 1, znači da tvrtka posluje s gubitkom. U tablici (Tablica 20) prikazani su pokazatelji ekonomičnosti društva Infobip.

Pokazatelji ekonomičnosti	2020.	2019.	2018.	2017.
Ekonomičnosti ukupnog poslovanja	1.06	1.05	1.04	1.04
Ekonomičnosti poslovanja	1.07	1.05	1.04	1.04
Ekonomičnosti financiranja	0.47	0.10	0.06	1.07
Ekonomičnosti ostalih poslovnih aktivnosti	2.35	1.32	16.51	-

Tablica 20. Pokazatelji ekonomičnosti društva Infobip

Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja pokazuje koliko ukupnih prihoda tvrtka ostvaruje po jedinici rashoda te se ovaj pokazatelj izražava kao koeficijent, a interpretira kao postotak. Poželjno je da ovaj koeficijent bude što veći, ali je granična vrijednost ovog kao i ostalih

pokazatelja ekonomičnosti broj 1. U tablici (Tablica 20) može se vidjeti da koeficijent ekonomičnosti ukupnog poslovanja varira između 1.06 i 1.04, a to znači da tvrtka ostvaruje od 4 do 6 % više prihoda nego rashoda. I ostali pokazatelji ekonomičnosti prezentiraju se na isti način. Pokazatelj ekonomičnosti poslovanja računa se na isti način kao i pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja, samo što se umjesto ukupnih prihoda i rashoda uzmu prihodi poslovanja i rashodi poslovanja. Ovi pokazatelji imaju identične vrijednosti kao i pokazatelji ekonomičnosti ukupnog poslovanja, što znači da tvrtka skoro sve svoje prihode ostvaruje kroz poslovne aktivnosti. Iako ovi pokazatelji pokazuju da tvrtka posluje s profitom, bilo bi poželjno da tvrtka u nadolazeći godinama poveća vrijednost ovih koeficijenata kroz povećanje prihoda i smanjenje rashoda.

Pokazatelj ekonomičnosti financiranja pokazuje koliko financijskih prihoda tvrtka ostvari po jedinici financijskog rashoda. Kao što možemo vidjeti iz tablice (Tablice 20), koeficijent ekonomičnosti financiranja u zadnja tri razdoblja ima vrijednost manju od 1, što znači da tvrtka generira više financijskih rashoda nego prihoda u obračunskom razdoblju. Ovakva situacija česta je kod tvrtki koja puno ulažu u imovinu i poslovanje, no da bi se zaključilo koliko se tih troškova koristi za financiranje rasta tvrtke, potrebno je detaljnije analizirati ostale financijske izvještaje. Pokazatelj ekonomičnosti ostalih poslovnih aktivnosti analizira prihode i rashode ostalih poslovnih aktivnosti. Budući da su to prihodi i rashodi koji nemaju neku konstantu te se događaju rijetko i ponekad, vrijednost ovog koeficijenta značajno fluktuiraju.

5.5 Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti su pokazatelji koji mjere sposobnost tvrtke da generira dobit u donosu na prihode, imovinu ili kapitala te ovi pokazatelji predstavljaju učinkovitost tvrtke. Prema Brekalu (2004) „pokazatelji profitabilnosti koriste se kao indikatori upravljačke djelatnosti, mjera sposobnosti društva da omogući zadovoljavajuću stopu povrata ulaganja i kao mjera za projiciranje buduće dobiti“. Za razliku od ostalih pokazatelja koji se izražavaju kao koeficijenti, pokazatelji profitabilnosti se izražavaju u postotku. Prikazani su pokazatelji profitabilnosti koje će se nadalje pobliže objasniti i prikazati (Tablica 21).

Neto marža profita	$\frac{\text{Neto dobit} + \text{rashod od kamata}}{\text{Ukupni prihodi}}$
Bruto marža profita	$\frac{\text{Dobit prije poreza} + \text{rashodi od kamata}}{\text{Ukupni prihodi}}$
Neto rentabilnost imovine	$\frac{\text{Neto dobit} + \text{rashod od kamata}}{\text{Ukupna imovina}}$
Bruto rentabilnost imovine	$\frac{\text{Dobit prije poreza} + \text{rashodi od kamata}}{\text{Ukupna imovina}}$
Rentabilnost vlastitog kapitala (glavnice)	$\frac{\text{Neto dobit}}{\text{Kapital i rezerve}}$

Tablica 21. Pokazatelji profitabilnosti

Analizirat će se pet pokazatelja profitabilnosti koji su prikazani (Tablica 21), a svi navedeni pokazatelji računaju se pomoću podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Također su prikazani pokazatelji profitabilnosti društva Infobip (Tablica 22). Budući da je društvo izuzeto plaćanja poreza na dobit bruto i neto pokazatelji profitabilnosti će imati jednaku vrijednost, zbog toga što je uslijed izostanka poreza na dobit bruto dobit jednaka neto dobiti. Što je veća vrijednost pokazatelja, to tvrtka efikasnije posluje.

Pokazatelji profitabilnosti	2020.	2019.	2018.	2017.
Neto marža profita	5.77 %	4.78 %	4.21 %	4.34 %
Bruto marža profit	5.77 %	4.78 %	4.21 %	4.34 %
Neto rentabilnost imovine	7.69 %	9.04 %	6.66 %	6.07 %
Bruto rentabilnost imovine	7.69 %	9.04 %	6.66 %	6.07 %
Rentabilnost vlastitog kapitala	28.94 %	25.34 %	18.70 %	20.15 %

Tablica 22. Pokazatelji profitabilnosti društva Infobip

Prema Žager et al. (2020) „maržom profita ocjenjuje se koliko je poduzeće uspješno u zadržavanju ostvarenih ukupnih prihoda u obliku dobiti uvećane za rashode od kamata, tj. prikazuje koliko posto ostvarenih prihoda poduzeća zadržava u obliku zarada uvećanih za rashode od kamata“. Jedina razlika između neto i bruto marže profita je ta da se kod računanja neto marže profita koristi neto dobit, a kod bruto marže profita bruto dobit. Oba pokazatelja računaju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Analizom se može vidjeti da neto i bruto profitna marža variraju između 4 i 6% (Tablica 22), s obzirom na to da se radi o tvrtki koja se bavi pružanjem intelektualnih usluga, može se reći da ovi pokazatelji trebaju biti na većim razinama. Također treba primijetiti da profitne marže imaju trend rasta te imajući na umu da tvrtka konstantno ostvaruje rast prihoda iz godine u godinu te i dalje ulaže u rast poslovanja, ovakve brojke ne zabrinjavaju previše.

Pokazatelji rentabilnosti imovine prikazuju visinu povrata na ukupno raspoložive resurse, tj. koliki povrat tvrtka ostvaruje po jedinici ukupne imovine. Ovaj se pokazatelj također računa u bruto i neto iznosu te se računa na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka. Neto i bruto rentabilnost u ovom slučaju ima jednaku vrijednost, zbog već navedenog razloga. Možemo vidjeti uzlaznu putanju ovog pokazatelja od 2017. do 2019. gdje dolazi do pada u 2020. godini, a razlog tomu je veliki rast imovine u 2020. godini i neproporcionalni rast dobiti. Rentabilnost imovine u 2017. godini ostvaruje najnižu vrijednost od 6.07 %, a najveću u 2019. godini od 9.04 %. Vrijednost ovih pokazatelja je na zadovoljavajućim razinama, ali je preporučljivo da ovaj koeficijent bude što veći.

Koeficijent rentabilnosti vlastitog kapitala ocjenjuje sposobnost tvrtke da generira povrat uloženog na kapital, tj. da ostvaruje prinos za vlasnike kapitala. Ovaj pokazatelj je jedan od najvažnijih i najkorištenijih financijskih pokazatelja. Koeficijent rentabilnosti vlastitog kapitala društva Infobip u 2020. godini iznosi 28.94 % što je ujedno i najveća vrijednost u svim promatranim razdobljima. Budući da je koeficijent rentabilnosti vlastitog kapitala u svim promatranim razdobljima veći od koeficijenta rentabilnosti imovine, da se zaključiti da je struktura izvora financiranja poslovanja tvrtke na povoljni razinama te je tvrtka više novca zaradilo za vlasnike kapitala.

6. Zaključak

Analiza financijskih izvještaja društva Infobip u ovom radu provedena je uz pomoć horizontalne i vertikalne analize te uz pomoć analize financijskih pokazatelja. Analiza je dala opširnu sliku prijašnjeg poslovanja tvrtke, kao i mogući smjer kretanja poslovanja tvrtke u budućnosti. Analiza prijašnjih razdoblja daju dobar temelj za ocjenu budućeg smjera kretanja tvrtke. Za analizu poslovanja društva Infobip koristili su se bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima i bilješke uz financijske izvještaje u razdobljima između 2017. i 2020. godine.

Imovina tvrtke pokazuje konstantan rast, proporcionalno rastu imovine raste i kapital tvrtke, što je pozitivan pokazatelj. Ulaganje tvrtke u dugotrajnu materijalnu, prvenstveno u izgradnju građevinskih objekata tj. kampusa, rezultiralo je povećanjem ukupne imovine tvrtke. Izgradnja kampusa omogućit će društvu da zaposli još ljudi te da se privuče dodatna kvalificirana radna snaga. Analizirajući bilancu i račun dobiti i gubitka može se zaključiti da se radi o zdravoj tvrtki koja konstantno iz godine u godinu povećava prihode, dobit i svoju knjigovodstvenu vrijednost. Izvješće o novčanom tijeku pokazuje da ona ostvaruje većinu novca iz poslovnih aktivnosti te da puno investira u vlastito poslovanje. Svi financijski pokazatelji osim pokazatelja likvidnosti daju pozitivne rezultate. Pokazatelji likvidnosti sugeriraju na moguće probleme s likvidnošću tvrtke, ali tvrtka konstantno povećava prihode iz poslovnih aktivnosti te skoro sve prihode ostvaruje od poduzetnika unutar grupe, te se može slobodno reći da se problem solventnosti i likvidnosti tvrtke može lako riješiti. Također, treba uzeti u obzir da se za izračun pokazatelja likvidnosti uzimaju podaci na određeni datum što se dodatno može činiti manje pogodnim. Ostali pokazatelji pokazuju da se radi o efikasnoj tvrtki koja uspješno koristi svoju imovinu u poslovanju, ostvaruje profit te uredno naplaćuje potraživanja.

Može se zaključiti da je tvrtka Infobip u razdoblju od 2017. i 2020. poslovala uspješno i efikasno te pokazala zavidnu tendenciju rasta. Rast tvrtke može se nazvati organski te je dijelom financirano iz tuđih, a dijelom iz vlastitih izvora. Također, prikazana tendencija rasta daje dobar temelj za budući rast tvrtke.

Popis literature

Knjige i radovi

1. Bolfek, B., Stanić, M., & Knežević, S. (lipanj 2012). *Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke*. *Ekonomski vjesnik*, 146-169.
2. Brekalo, F., (2004). *Revizija financijskih izvještaja*. Zagreb: Zgombić & Partneri.
3. Buffett, M. & Clark, D. (2011). *Warren Buffett and the interpretation of financial statements: The search for the company with a durable competitive advantage*. London: Simon & Schuster.
4. Fridson, M.S. & Alvarez, F. (2011). *Financial statement analysis: A practitioner's guide*. Hoboken, NJ: Wiley.
5. Graham, B. & Dodd, D.L. (2009). *Security analysis: Principles and technique*. New York: McGraw-Hill.
6. Graham, B. et al. (2006). *Inteligentni investito*. Zagreb: Masmedia.
7. Ježovita, A., Šačer Mamić, I., Sever Mališ, S., Žager, K. i Žager, L. (2020). *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
8. Michael, R. & J., A.P., (2015). *Financial ratios for executives how to assess company strength, fix problems, and make better decisions*. Berkeley, CA: Apress.
9. Novak, B. & Sajter, D., *FINANCIJSKI OMJERI*. *Ekonomski vjesnik* 1 i 2 (18): 89-96, 2005.
10. Robinson, T., et al., (2012). *International financial Statement Analysis*. *CFA INSTITUTE INVESTMENT SERIES*, United States of America, John Wiley & Sons.
11. Rodić, J. (1990). *Teorija i analiza bilansa*. Beograd: Ekonomika.
12. Tintor, Ž. (2014). *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: Školska knjiga.
13. Van Horne, J. C., Wachowicz Jr., J. M. (2002). *Osnove financijskog menadžmenta*. Mate d.o.o. Zagreb
14. Vidučić, Lj., (2000). *Financijski Menadžment, teorija i politika*. Zagreb: RRIF.
15. Vukasović, D. & Vojinović, Ž., (2010). *Finansijska analiza*. NUBL Banja Luka.
16. Wahlen, J.M. et al., (2011). *Financial reporting, financial statement analysis, and valuation: A strategic perspective*. Australia: South-Western Cengage Learning.

17. Zelenika, R. (1998). *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela*. Rijeka: Ekonomski fakultet u Rijeci.
18. Žager, K., Žager, L., Mamić Sačer, I., & Sever, S. (2008.). *Analiza financijskih izvještaja*. Zagreb: MASMEDIA.

Internet izvori

1. *Alpha Capitalis – Operativna dobit ili EBIT* (2021), Dostupno na: <https://alphacapitalis.com/2021/06/24/operativna-dobit-ebit/> (Pristupljeno: 1. rujna 2021.)
2. Infobip – Dostupno na: <https://www.infobip.com/company> (Pristupljeno: 2. srpnja 2021.)
3. Investopedia – Dostupno na: <https://www.investopedia.com/terms/p/profitabilityratios.asp> (Pristupljeno: 28. kolovoza 2021.)
4. Investopedia – Dostupno na: <https://www.investopedia.com/terms/c/cashflowstatement.asp> (Pristupljeno: 10. rujna 2021.)
5. Lider – Dostupno na: <https://lider.media/poslovna-scena/kompanije/infobip-priprema-nove-akvizicije-i-izalazk-na-burzu-134924> (Pristupljeno: 5. srpnja 2021.)
6. Novac – Dostupno na: <https://novac.jutarnji.hr/novac/next/prvi-smo-usli-na-impresivno-gradiliste-silicijske-doline-u-zagrebu-sve-ce-biti-gotovo-do-ozujka-15045257> (Pristupljeno: 25. srpnja 2021.)
7. Novac – Dostupno na: <https://novac.jutarnji.hr/novac/aktualno/infobip-se-po-rezultatima-vec-priblizio-gornjem-domu-svojih-konkurenata-15072706> - (Pristupljeno: 5. srpnja 2021.)
8. Poslovni dnevnik – Dostupno na: <https://www.poslovni.hr/domace/infobip-je-i-najveca-it-i-uvjerljivo-najbrzerastuca-tvrtka-u-hrvatskoj-333986> (Pristupljeno: 10. srpnja 2021.)

Popis tablica

1. Tablica 1: . Jednakost bilance. Izvor: Ježovita, A., Šačer Mamić, I., Sever Mališ, S., Žager, K. i Žager, L. (2020). Analiza financijskih izvještaja. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 103.
2. Tablica 2: Primjer bilance. Izvor: Vidučić, Lj., (2000). Financijski Menadžment, teorija i politika. Zagreb: RRIF, str. 385.
3. Tablica 3: Skraćeni oblik računa dobiti i gubitka. Izvor: Brekalo, F., (2004) Revizija financijskih izvještaja, Zagreb: Zgombić & Partneri, str. 8.
4. Tablica 4: Skraćeno izvješće o novčanim tokovima. Izvor: Ježovita, A., Šačer Mamić, I., Sever Mališ, S., Žager, K. i Žager, L. (2020). Analiza financijskih izvještaja. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 129.
5. Tablica 5: Bilanca društva Infobip. Izrada autora prema podacima bilance društva Infobip.
6. Tablica 6: Horizontalna analiza bilance tvrtke Infobip. Izrada autora na temelju podataka iz bilance društva Infobip.
7. Tablica 7: Dugotrajna materijalna imovina tvrtke Infobip. Izrada autora na prema podacima iz bilježaka uz financijske izvještaje društva Infobip.
8. Tablica 8: Vertikalna analiza bilance društva Infobip. Izrada autora na temelju podataka iz bilance društva Infobip.
9. Tablica 9: Račun dobiti i gubitka društva Infobip. Izrada autora prema podacima računa dobiti i gubitka društva Infobip.
10. Tablica 10: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka društva Infobip - Izrada autora na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka društva Infobip.
11. Tablica 11: Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka. Izrada autora na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka društva Infobip.
12. Tablica 12: Izvještaj o novčanim tokovima društva Infobip. Izrada autora na temelju podataka iz izvještaja o novčanim tokovima društva Infobip.
13. Tablica 13: Pokazatelji likvidnosti. Izvor: Ježovita, A., Šačer Mamić, I., Sever Mališ, S., Žager, K. i Žager, L. (2020). Analiza financijskih izvještaja. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 46.

14. Tablica 14: Pokazatelji likvidnosti društva Infobip. Izrada autora na temelju podataka iz bilance društva Infobip.
15. Tablica 15: Pokazatelji zaduženosti. Izvor: Ježovita, A., Šačer Mamić, I., Sever Mališ, S., Žager, K. i Žager, L. (2020). Analiza financijskih izvještaja. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 49.
16. Tablica 16: Pokazatelji zaduženosti društva Infobip. Izrada autora na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka društva Infobip.
17. Tablica 17: Pokazatelji aktivnosti. Izvor: Ježovita, A., Šačer Mamić, I., Sever Mališ, S., Žager, K. i Žager, L. (2020). Analiza financijskih izvještaja. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 51.
18. Tablica 18: Pokazatelji aktivnosti društva Infobip- Izrada autora na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka društva Infobip.
19. Tablica 19: Pokazatelji ekonomičnosti. Izvor: Ježovita, A., Šačer Mamić, I., Sever Mališ, S., Žager, K. i Žager, L. (2020). Analiza financijskih izvještaja. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 52.
20. Tablica 20: Pokazatelji ekonomičnosti društva Infobip. Izrada autora na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka društva Infobip.
21. Tablica 21: Pokazatelji profitabilnosti. Izvor: Ježovita, A., Šačer Mamić, I., Sever Mališ, S., Žager, K. i Žager, L. (2020). Analiza financijskih izvještaja. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, str. 53.
22. Tablica 22: Pokazatelji profitabilnosti društva Infobip. Izrada autora na temelju podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka društva Infobip.